

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W SOKÓŁCE

16-100 Sokółka, ul. 1 Maja 13A

tel./fax sekr. (85) 711-36-25

e-mail: psse.sokolka@sanepid.gov.pl, www.gov.pl/web/psse-sokolka

---

PPIS .9010.2.2025

Sokółka, dn. 2025. 03. 27

Pan

Piotr Rećko

Starosta Sokólski

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sokółce przesyła w załączeniu
„Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu sokólskiego w 2024r.”

załącznik: 1 szt.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Sokółce
Jadwiga Bieniusiewicz
/dokument podpisany elektronicznie/

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W SOKÓŁCE

16-100 Sokółka, ul. 1 Maja 13A

tel./fax sekr. (85) 711-36-25

e-mail: psse.sokolka@sanepid.gov.pl, www.gov.pl/web/psse-sokolka

---

INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

w Sokółce

o stanie bezpieczeństwa sanitarnego

powiatu sokólskiego

w roku 2024

Sokółka, marzec 2025 r.

Opracował:
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Sokółce
Jadwiga Bieniusiewicz
/podpis elektroniczny/

SPIS TREŚCI	Strona
I. WPROWADZENIE	3
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH	3
III. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	12
IV. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	15
V. OCENA ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	17
VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	22
VII. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	25
VIII. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY	28
IX. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	30
X. SANITARNY NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	35
XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA	39
XII. DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA	42
XIII. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI	44
XIV. WNIOSKI	45

I. WPROWADZENIE

W niniejszym opracowaniu zawarto stan sanitarno-epidemiologiczny powiatu sokólskiego w 2024r. , który podobnie jak w latach ubiegłych - jest efektem prowadzonego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną (PSSE) w Sokółce nadzoru sanitarnego polegającego na realizacji zadań na rzecz szeroko rozumianego zdrowia publicznego. Zakres działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej(PIS) w 2024r.nadal dotyczył;

zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, promowania zdrowego stylu życia, bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwa zdrowotnego wody oraz higieny środowiska pracy

Ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu dokonano na podstawie przeprowadzonych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego działań kontrolnych oraz wyników badań laboratoryjnych pobranych próbek wody, żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Jak również na podstawie zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych. Równolegle do działalności kontrolnej prowadzona była działalność oświatowo - zdrowotna, mająca na celu kształtowanie wśród mieszkańców powiatu właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych.

W PSSE w Sokółce stale jest doskonalony system zarządzania jakością w nadzorze bieżącym i zapobiegawczym, który gwarantuje wiarygodne, dobrze udokumentowane wyniki badań pobranych próbek oraz wyniki przeprowadzonych kontroli. Konsekwentne egzekwowanie od podmiotów nadzorowanych obowiązujących przepisów i norm sanitarno-higienicznych przynosi zauważalne efekty i sukcesywną poprawę stanu sanitarnego powiatu.

Na terenie powiatu sokólskiego - o powierzchni 2055m² na dzień na dzień 31.12.2023r - liczba ludności wynosiła 61 246 osób, (na dzień 31.12.2022 r. 62063 osoby.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sokółce zakresem działania obejmuje 10gmin, na terenie których znajdują się 4 miasta oraz 422 miejscowości

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH.

Nadzór epidemiologiczny w zakresie chorób zakaźnych w powiecie sokólskim w 2024 r. podobnie jak w 2023r.był realizowany poprzez wdrażanie i kontrolowanie programów zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych tj. prowadzenie działań na rzecz eradykacji polio oraz eliminacji odry i różyczki, kształtowanie postaw i umiejętności personelu medycznego w zakresie metod sterylizacji, dekontaminacji i dezynfekcji, zwiększanie kompetencji personelu medycznego w zakresie monitorowania zakażeń szpitalnych, prowadzenia monitoringu i gromadzenia informacji o stanie sanitarnym kraju w tym nadzór nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi, prowadzenie działań przeciwdziałających powstawaniu antybiotykooporności drobnoustrojów chorobotwórczych oraz pozostałe działania: nadzór nad warunkami hospitalizacji, w tym izolacji osób zakażonych lub nosicieli, nadzór i rejestracja niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) podejmowane w powyższym zakresie nadal wynikają z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz aktów wykonawczych do ustawy.

Zgłaszanie i rejestracja zachorowań na choroby zakaźne odbywała się również wzorem lat ubiegłych z wykorzystaniem tych samych systemów informatycznych tj. „Udostępnianie

Zasobów Ogólnopolskiego Systemu Nadzoru Epidemiologicznego i Środowiskowego nad Bezpieczeństwem Ludności”(EPI-BAZA), „Systemu Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych”(SRWE) oraz „Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej”(SEPIS)- w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych, opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W powiecie sokólskim w 2024 r. odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na choroby zakaźne - zarejestrowano ogółem 1367 zachorowań - o 530 przypadków więcej niż w 2023 r. (837 zachorowań); przeprowadzono 1367 dochodzeń epidemiologicznych.

W porównaniu do roku 2023 odnotowano ponad 3 krotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną, 20 krotny wzrost zachorowań na lambliozę, ok. 20 krotny wzrost zachorowań na grype (stwierdzaną szybkim testem antygenowym) oraz ponad 4 krotny wzrost zachorowań spowodowanych wirusem RSV.

Znaczny spadek zachorowań dotyczył COVID- 19- zgłoszono 334 przypadki, w 2023 r.- 406 oraz bakteryjnych zakażeń jelitowych- 40 przypadków (w 2023 r.- 64).

Dane epidemiologiczne za 2024r. w porównaniu z 2023r. dotyczące wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu sokólskiego wraz ze współczynnikami zapadalności (ilość nowych zachorowań na 100 tys. mieszkańców) - przedstawia poniższa tabela:

Jednostka zakaźna	ROK 2023		ROK 2024	
	Ilość zachorowań	zapadalność	Ilość zachorowań*	zapadalność
Salmonelozy- zatrucia pokarmowe	5	8,06	6	9,8
Bakteryjne zakażenia jelitowe	64	103,12	41	66,94
Lamblioza	1	1,63	21	34,29
Wirusowe zakażenia jelitowe	24	37,06	54	88,17
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> (róża)	7	11,28	3	4,90
Krztusiec	7	11,28	10	16,33
Płonica (szkarlatyna)	12		46	75,11
Borelioza z Lyme	106	170,79	124	202,46
Pogryzienia przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę- potrzeba szczepień	18	29,00	25	40,82
Kleszczowe zapalenie mózgu	7	11,28	10	16,33
Wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu	5	8,06	4	6,53
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych wywołane przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1,61	0	0,00
Zapalenie opon mózgowych wywołane przez <i>Neisseria meningitidis</i>	0	0	2	3,26
Ospa wietrzna	77	124,07	243	396,76

Świnka	0	0	4	
Kiła	1	1,61	2	3,27
WZW typu C (przewlekłe)	0	0,00	5	8,16
WZW typu B (przewlekłe)	3	4,83	1	1,63
Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,61	2	3,27
Grypa- przypadki potwierdzone testem PCR	32	19,86	8	13,06
Grypa- przypadki potwierdzone testem antygenowym	18	29,39	343	560,04
Zakażenia SARS-Co-V-2 i COVID-19	406	654,17	334	545,34
Zakażenia wirusem RSV	2	3,26	9	14,69

* - kolor czerwony - wzrost zachorowań w porównaniu do 2023 r.

kolor zielony - spadek zachorowań w porównaniu do 2023 r.

Choroby szerzące się drogą pokarmową- zatrucia pokarmowe, bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe, lamblioza.

W roku 2024 liczba zatruc pokarmowych o etiologii salmonellozowej, w porównaniu do 2023r. (w którym zarejestrowano 5 przypadków) utrzymywała się na podobnym poziomie- zatruciom uległo 6 osób- 4 wymagały hospitalizacji. Wśród zarejestrowanych przypadków- 1 dotyczyło dziecka do 14 roku życia. Czynnikiem etiologicznym w 4 przypadkach były pałeczki *Salmonella Enteritidis*, w 1 *Salmonella Tampico* i w 1 *Salmonella Tshiongwé*. W badaniach kontrolnych ozdrowieńców- 5 osób po antybiotykoterapii otrzymało negatywne wyniki badań bakteriologicznych. Nie rejestrowano masowych ognisk zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*. Przyczyny zachorowań wywołanych pałeczką *Salmonella* to głównie nie przestrzeganie podstawowych procedur higieny oraz brak znajomości zasad przechowywania żywności i jej ochrony przed zanieczyszczeniem mikrobiologicznym.

W 2024 r. nastąpił znaczący wzrost zachorowań na lambliozę wywołanych przez *Giardia Lamblia*- 21 przypadków, w tym 2 ogniska rodzinne, w 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie. Ponad 2 krotny wzrost zachorowań w 2024 r. dotyczył wirusowych zakażeń jelitowych- 54 zachorowania (w 2023- 24) z przewagą wywołanych przez rotawirusy- 26 zachorowań i norowirusy- 19 zachorowań.

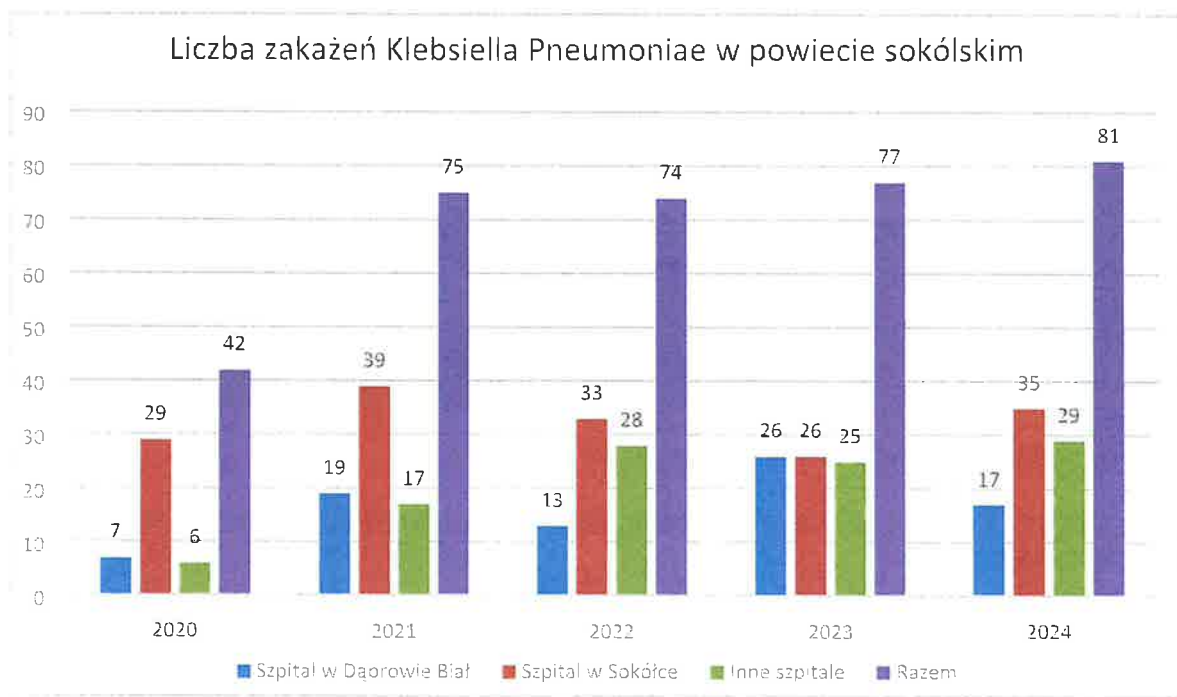
Spadek liczby zachorowań dotyczył bakteryjnych zakażeń jelitowych przebiegających z objawami nieżytu żołądkowo jelitowego- 41 zachorowania (w 2023- 64), wśród których dominowały zakażenia wywołane przez *Clostridium difficile*- 35 zachorowań, pozostałych 6 zachorowań wywołanych zostało przez: *Escherichia Coli* enterokrwotoczną- 1 zachorowanie) oraz inne określone i nieokreślone czynniki bakteryjne- 5 zachorowań.

W 2024 r., podobnie jak w 2023 nie rejestrowano zatruc jadem kiełbasianym, zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, dur brzuszny, dury rzekome czy włośnice.

Zakażenia *Klebsiella pneumoniae* wytwarzających karbapenemazy

W 2024 roku łącznie ze szpitali u 81 pacjentów zgłoszono wykrycie pałeczek *Klebsiella pneumoniae* wytwarzających karbapenemazy (w 2023 roku- u 77) hospitalizowanych w szpitalu SPZOZ w Sokółce- u 35 pacjentów, w szpitalu SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej- u 17

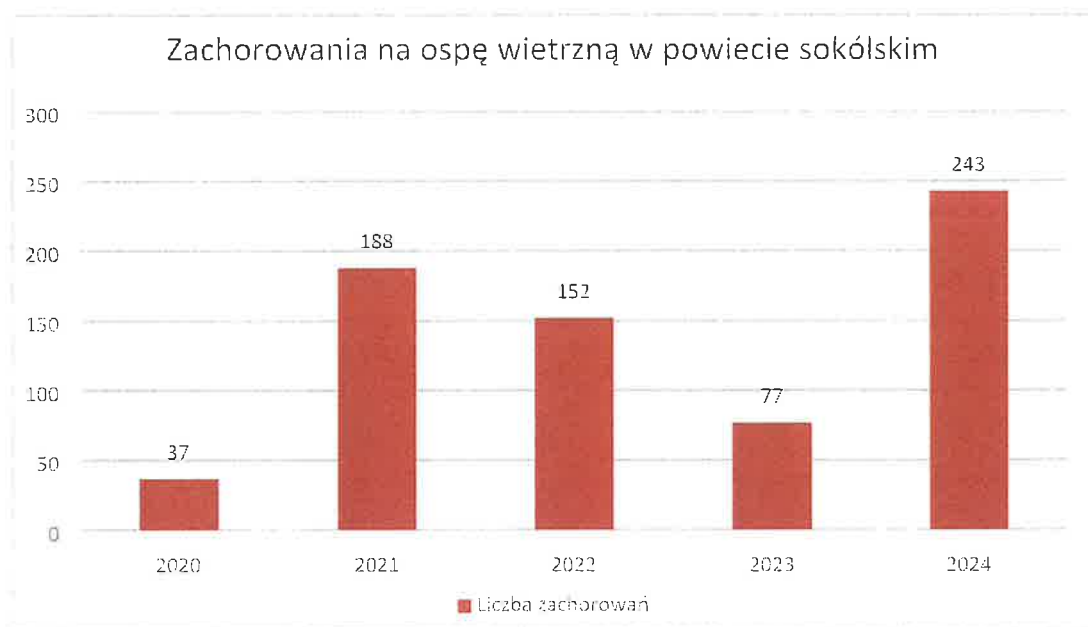
pacjentów, w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Białymstoku- u 7 pacjentów, w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku- u 17 pacjentów i w SPZOZ w Augustowie- u 1 pacjenta oraz u 4 osób, które wykonały badania płatne.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca chorób wirusowych wieku dziecięcego

W 2024 roku, Zgłoszono 243 zachorowania na ospę wietrzną (w 2023r. -77) - zachorowania na dotyczy różnych grup wiekowych, z przewagą dzieci od 5 do 9 lat(98 zachorowań). Zachorowało 116 kobiet i 127 mężczyzn. Wśród chorych na ospę zgłoszono 1 dziecko zaszczepione 1 dawką szczepionki i 2 dzieci zaszczepione 2 dawkami szczepionki, pozostałe osoby nie były szczepione przeciwko ospie wietrznej

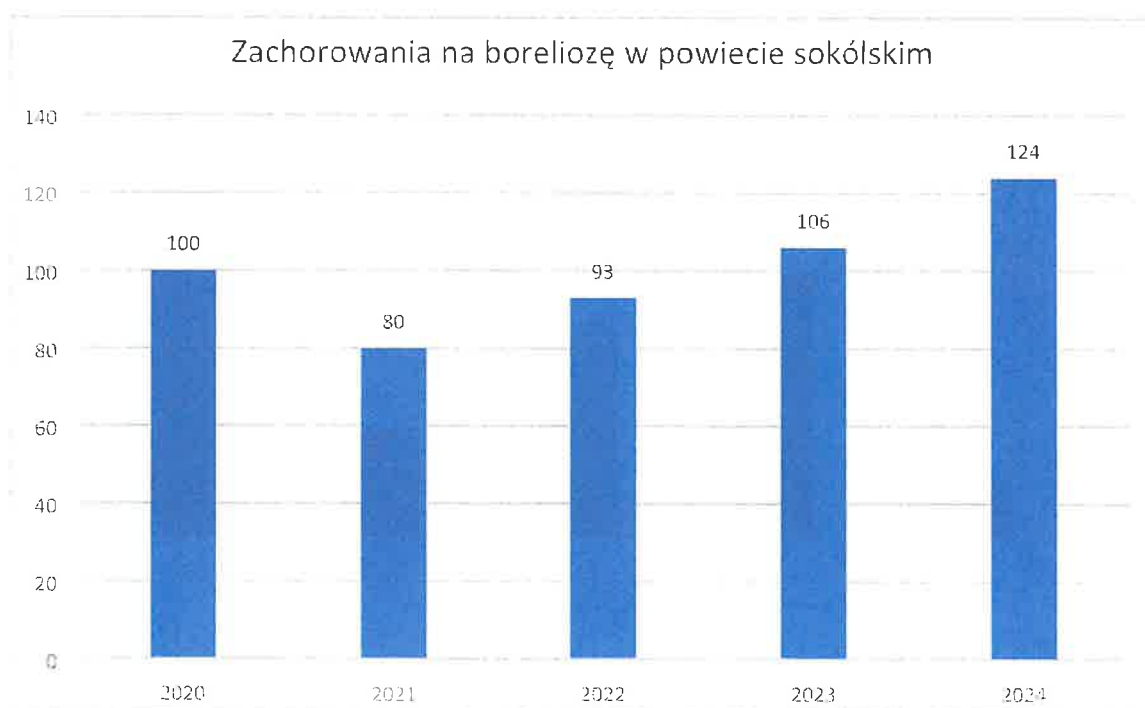
Wśród innych chorób wirusowych wieku dziecięcego, przeciwko którym jako profilaktykę stosuje się szczepienia- tj. świnka, różyczka, odra, ospa wietrzna, w 2024 zarejestrowano 4 zachorowania na świnkę (nie rejestrowano w 2023 r.) Identycznie jak w roku 2023 nie rejestrowano odry i różyczki.

Choroby zakaźne będące problemem epidemiologicznym powiatu sokólskiego (przenoszone przez kleszcze- tzw. wektorowe):

Borelioza z Lyme- jest chorobą wieloukładową wywoływaną przez krętki i przenoszona na człowieka i zwierzęta w następstwie ukłucia przez zakażonego kleszcza i wprowadzeniu do organizmu człowieka krętków obecnych w jego ślinie lub wymiocinach. Rezerwuarem zarazków są liczne gatunki zwierząt, głównie gryzonie. Postać kliniczna boreliozy może występować w postaci rumienia wędrującego lub jako schorzenie układu kostno- stawowego, układu krążenia, objawów ocznych czy zanikowego zapalenia skóry.

W 2024 r. w powiecie sokólskim nastąpił nieznaczny wzrost zachorowań na boreliozę- zarejestrowano 124 nowe przypadki, w roku 2023- 106 zachorowań. W 16 przypadkach boreliozę zgłoszono na podstawie objawów klinicznych dotyczących schorzeń w układzie kostno- stawowym, a w 108 przypadkach na podstawie rumienia wędrującego lub objawów klinicznych stawowych i neurologicznych, potwierdzonych testem serologicznym. W związku z leczeniem boreliozy hospitalizowano wymagało 11 chorych. Najliczniejszą grupę wśród chorujących stanowili rolnicy oraz emeryci i renciści. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w mieście i gminie Sokółka- 64.

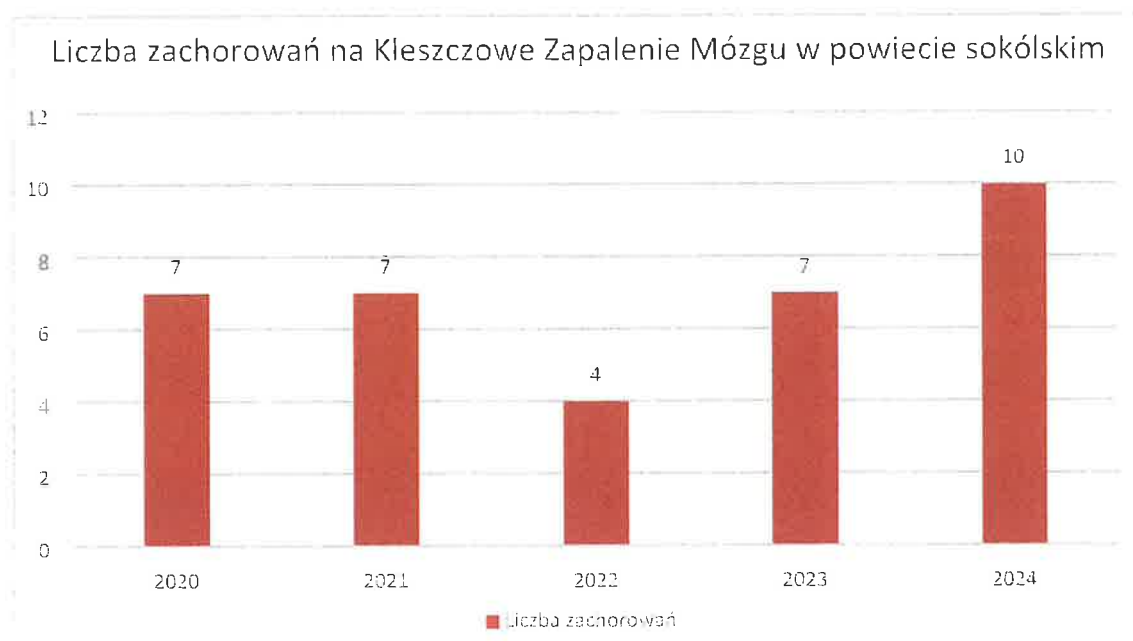

Kleszczowe zapalenie mózgu- choroba ośrodkowego układu nerwowego (KZM).

Czynnikiem etiologicznym jest wirus kleszczowego zapalenia mózgu. Do zakażenia dochodzi w wyniku ukłucia przez zakażonego kleszcza, rzadko drogą pokarmową poprzez spożycie surowego mleka zakażonego zwierzęcia. Zachorowania na KZM wykazują dwa nasilenia w ciągu roku z ok. 4 tygodniowym opóźnieniem względem aktywności kleszczy, tzn. jedno w miesiącach letnich (czerwiec/lipiec) i drugie w październiku.

Choroba przebiega dwufazowo: na początku dominują objawy grypopodobne, również nudności, wymioty, biegunka, potem następuje faza neuroinfekcji pod postacią zapalenia opon mózgowo- rdzeniowych i mózgu, mózdzku, zaburzenia czucia, niedowłady, upośledzenie pamięci.

W przypadku zachorowania na KZM, w 2024 r., podobnie jak w przypadku boreliozy nastąpił nieznaczny wzrost zachorowań (10 przypadków) w stosunku do roku 2023 (7 przypadków). Wszystkie osoby wymagały hospitalizacji. W 2024 r. w gminie i mieście Sokółka zarejestrowano 4 zachorowania i po 3 zachorowania w gminie Szudziałowo i w gminie Krynki.

Zakażenia krwiopochodne - zakażenia wirusem zapalenia wątroby (WZW) typu B, C oraz wirusem HIV

Wirusy zapalenia wątroby HBV i HCV są najczęstszymi czynnikami zachorowań na WZW typu B lub C, a przewlekła postać zakażenia każdym z nich może prowadzić do rozwoju ciężkich chorób wątroby, w tym marskości wątroby oraz raka wątrobowokomórkowego, a te w konsekwencji mogą doprowadzić do zgonu chorego.

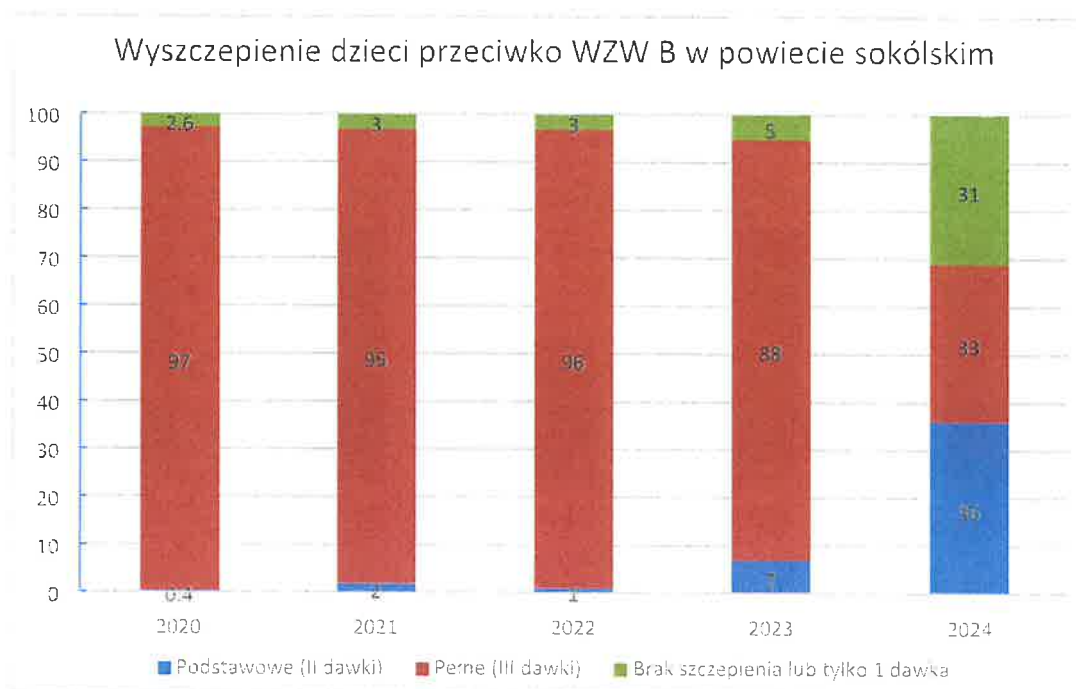
WZW typu B jest jedną z najczęstszych chorób zakaźnych na świecie.

WHO szacuje, że na świecie żyje łącznie około 325 milionów osób z przewlekłym zapaleniem wątroby typu B (90%) lub C (10%). W Polsce przewlekłe zakażonych z WZW B jest około 1% populacji. Obecnie sytuację epidemiologiczną w zakresie WZW typu B w powiecie sokólskim należy uznać za dobrą, ponieważ nadal nie są zgłaszane ostre przypadki zachorowań, a w 2024 r. zarejestrowano tylko 1 przewlekłe zachorowanie u dorosłej osoby (w 2023 r.- zanotowano 3 zachorowania).

Wirus HBV przenosi się z człowieka na człowieka poprzez naruszenie ciągłości tkanek i kontaktu uszkodzonej skóry lub błon śluzowych z materiałem zakaźnym- krwią, nasieniem i innymi płynami ustrojowymi. Do zakażenia dochodzi podczas wykonywania zabiegów medycznych, upiększających, poprzez kontakty seksualne (szczególnie homoseksualne), używanie narkotyków w iniekcjach, na drodze wertykalnej z matki na dziecko oraz poprzez kontakty domowe z osobą zakażoną HBV.

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania jest szczepienie. W Polsce obowiązkowi szczepień przeciwko WZW typu B podlegają noworodki (od 1996 r.) oraz osoby szczególnie narażone na zakażenie tj. personel medyczny, uczniowie szkół medycznych i studenci uczelni medycznych, osoby ze styczności z zakażonymi HBV oraz osoby zakażone wirusem HCV.

Pierwszą dawkę szczepionki p/WZW typu B noworodki dostają już w 1 dobie życia na oddziale noworodkowym. W powiecie sokólskim 88 % dzieci z rocznika 2023 otrzymało już pełne 3- dawkowe szczepienie. Pełny cykl szczepienia składa się z 3 dawek i zapewnia ochronę przed zakażeniami przez szereg lat, a nawet całe życie.

Duże znaczenie w zapobieganiu zakażeniom ma również aseptyczne postępowanie personelu w podmiotach leczniczych, utrzymywanie dobrego stanu higieniczno- sanitarnego, odpowiednia ilość sprzętu jednorazowego użytku oraz właściwa sterylizacja sprzętu wielokrotnego użytku.

WZW typu C jest problemem dotyczącym całego świata. Według szacunkowych danych WHO liczba ludzi zakażonych na świecie wynosi około 71 mln, w Polsce szacuje się, że wirusem HCV jest zakażonych ponad 150 tys. WZW typu C jest jednym z priorytetów zdrowia publicznego w obszarze chorób zakaźnych. W przypadku wirusa HCV (wywołującego WZW typu C) brak jest skutecznej szczepionki, pozostają jedynie działania profilaktyczne- unikanie sytuacji tzw. ryzykownych, przestrzeganie zasad aseptyki w podmiotach leczniczych oraz we wszystkich zakładach świadczących usługi, w których wykonuje się zabiegi naruszające ciągłość tkanek. W celu prewencji zagrożeń instytucjonalnych związanych z zakażeniem HCV decydującą rolę odgrywa zwiększenie świadomości reprezentantów zawodów zarówno medycznych jak i niemedycznych.

W 2024 r. na terenie powiatu sokólskiego zarejestrowano 5 nowych przewlekłych zachorowań na WZW typu C (w 2023 r. nie rejestrowano). Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynikało, że zakażenia wirusem zapalenia wątroby najczęściej mogły mieć związek z zabiegami medycznymi poprzez naruszenie ciągłości tkanek i kontakt z zakażoną krwią. Chorowały osoby dorosłe.

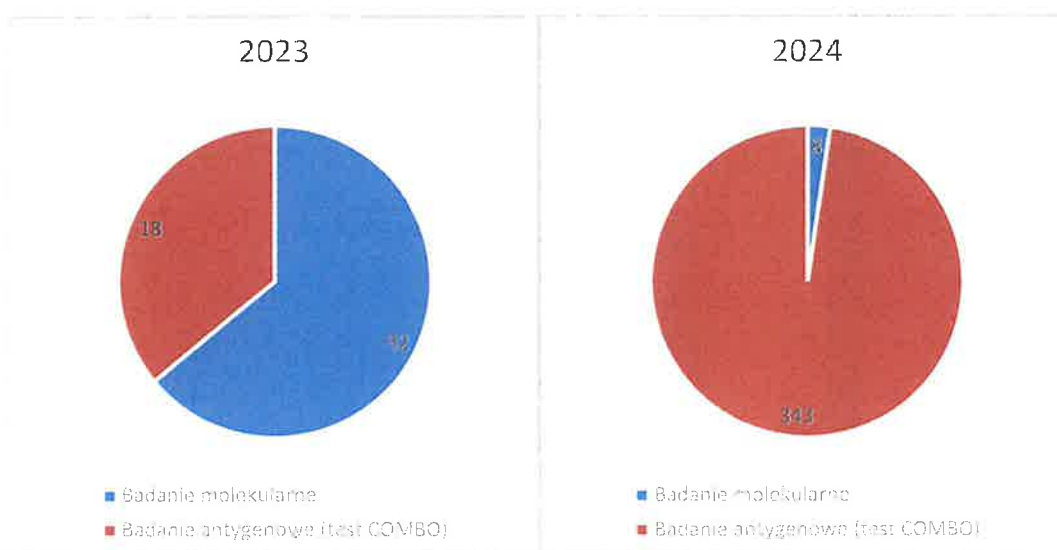
W przypadku wirusa HIV- na świecie zakażonych jest ponad 39 mln osób, w tym 1,5 mln dzieci w wieku do lat 14, w Polsce zakażonych wirusem jest około 30 tys., w tym u około 4 tys. rozwinął się zespół nabytego niedoboru odporności AIDS. W powiecie sokólskim w 2024 r. zarejestrowano 2 nowe zgłoszenia wykrycia wirusa HIV (w 2023 r. 1 nowy przypadek HIV).

Grypa.

Jest to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych wywołane wirusem grypy przenoszące się drogą kropelkową lub przez kontakt ze skażoną powierzchnią. Zachorowania ludzi wywołują wirusy typu A i B, które podlegają częstej zmienności antygenowej powodując powstawanie nowych wariantów wirusa, które są odpowiedzialne za występowanie sezonowych epidemii i wymuszają coroczne zmiany składu szczepionki. Obecnie dostępne są inaktywowane szczepionki - zawierające różne kombinacje szczepów wirusów zarówno A i B. Szczepienia są najskuteczniejszym sposobem zapobiegania infekcjom i powikłaniom, szczególnie ważnym dla osób o wysokim ryzyku wystąpienia poważnych powikłań pogrypowych- osoby starsze czy obciążone przewlekłymi schorzeniami lub zaburzeniami odporności.

W 2024 r. w powiecie sokólskim zarejestrowano 8 przypadków grypy potwierdzonych testem molekularnym PCR- u osób hospitalizowanych (w 2023- 32) oraz 343 przypadki zgłoszone na podstawie objawów klinicznych i szybkiego testu antygenowego tzw. Combo (w 2023 r.- 18 zgłoszeń).

Poniżej przedstawiono liczbę osób, które zostały zgłoszone z rozpoznaniem grypy w 2023 r. i 2024 r.

Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień.

W 2024 i w 2023 r. zarejestrowano porównywalną ilość pogryzień ludzi przez zwierzęta- tj. 46- w 2024 r, 43- w 2023 r. W 25 przypadkach pogryzień- głównie przez nieznanne psy, wolnożyjące koty oraz inne dziko żyjące zwierzęta podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie, z powodu niemożności poddania zwierząt obserwacji weterynaryjnej. W 2024 r. nie zgłaszano zakażeń wścieklizną u ludzi.

Gruźlica

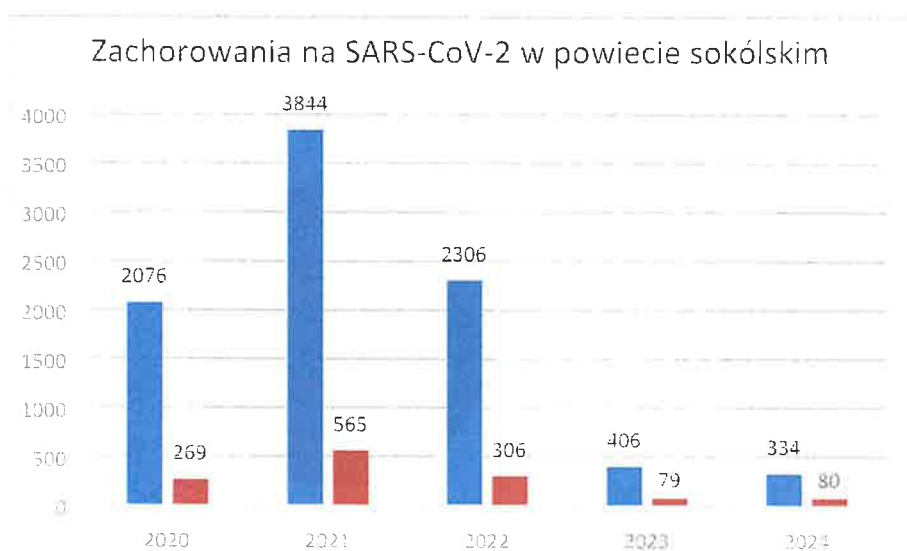
- zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi- osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie podlegają obowiązkowej hospitalizacji, a ponadto osoby chore na gruźlicę płuc- zgodnie z art. 40 ust. 1 ww. ustawy podlegają obowiązkowemu leczeniu. Natomiast osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i diagnostycznym. W roku 2024 zarejestrowano 5

nowych zachorowań (w 2023 - 3 nowe zachorowania). Chorowali mężczyźni w wieku od 32 do 75 lat.

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych- obowiązkowe szczepienia p/gruźlicy, wykonywane były w oddziale noworodkowym w pierwszej dobie po urodzeniu, najpóźniej w dniu opuszczenia szpitala. Spośród 307 dzieci urodzonych w 2024 r. zaszczepiono 287- tj. 93% urodzonych (o 3% więcej niż w roczniku 2023). Nie zaszczepiono 20, głównie z powodu pisemnego oświadczenia rodziców nie wyrażających zgody na szczepienie swoich dzieci w 1 dobie życia (15 dzieci) lub z powodu czasowych p/wskazań lekarskich (5 dzieci).

Zakażenia SARS-Co-2 i zachorowania na COVID- 19 oraz występowanie ognisk epidemicznych wywołanych przez SARS-Co-V-2 w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

W 2024 r. w PSSE w Sokółce zarejestrowano 334 zakażenia SARS-Co-V-2 oraz zachorowania na COVID- 19, 55 chorych osób wymagało hospitalizacji, w 2023 r.- zarejestrowano nieco więcej przypadków- 406, w tym 79 osób hospitalizowano.

W 2024 r. zgłoszono 1 ognisko ze szpitala SPZOZ w Sokółce z oddziału rehabilitacji wywołane przez SARS-Co-V-2. W kierunku SARS przebadano 8 pacjentów objawowych, od których uzyskano 3 wyniki pozytywne. Do końca 2024 r. ognisko zostało wygaszone.

W szpitalu SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej w 2024 r. nie zarejestrowano ognisk epidemicznych Covid 19.

III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Nadzór sanitarny w podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych prowadzących działalność na terenie powiatu sokólskiego realizowany był poprzez czynności kontrolne zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024 rok. Pod nadzorem sekcji epidemiologii w Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Sokółce znajdowało się 121 obiektów, przeprowadzono 89 kontroli w 77 obiektach, co stanowiło 63, 63%.

Podczas kontroli sanitarnych sprawdzano stan sanitarno- higieniczny i techniczny obiektów w oparciu o zapisy następujących aktów prawnych:

1. ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924),
2. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650 z późn. zm),
3. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność (Dz. U. z 2022 r. poz. 402) oraz
4. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 696)

Do podmiotów leczniczych prowadzących działalność na terenie powiatu sokólskiego należą 72 obiekty: 2 szpitale, 2 zakłady opiekuńczo- lecznicze, 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, 2 zakłady rehabilitacji leczniczej oraz inne podmioty: 5 zakładów pomocy doraźnej, 2 punkty poboru próbek do badań laboratoryjnych, 31 przychodni niepublicznych, 6 przychodni publicznych oraz 21 innych zakładów opieki zdrowotnej (gabinety profilaktyki w szkołach, pracownice techniki dentystycznej, punkt krwiodawstwa).

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 53 ww. obiektach, co stanowiło 73, 6% ujętych w ewidencji.

Podczas kontroli w 2 podmiotach leczniczych stwierdzono zły stan higieniczno- sanitarny lub techniczny: 1 NZOZ oraz w 1 szpitalu, co stanowiło 3,77% ogółu skontrolowanych podmiotów leczniczych

Stwierdzone podczas kontroli usterki technicznej rzutujące na stan higieniczno-sanitarny to: zniszczone, popękane, z zaciekami i ubytkami farby powierzchnie ścian, sufitów, podłóg, uszkodzone płytki glazury, terakota z osadem z kamienia, brak osłon w oknach chroniących przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Nieprawidłowości stanu higieniczno- sanitarnego dotyczyły braku aktualnych okresowych raportów o bezpieczeństwie i higienie pracy w podmiocie leczniczym w zakresie zranień ostrymi narzędziami oraz aktualnych zapisów w wykazie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Na stwierdzone podczas kontroli sanitarnych naruszenia przepisów prawa wydano 2 decyzje administracyjne i 2 decyzje płatnicze na łączną kwotę - 453,00 zł. Ponadto na wniosek podmiotów wydano 4 decyzje zmieniające - wydłużające termin usunięcia nieprawidłowości.

Działalność lecznicza w 2024 r. wykonywana była również w ramach praktyk zawodowych: 2 indywidualnych praktykach lekarskich, 11 indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarskich, 1 grupowej praktyce lekarskiej, 26 indywidualnych praktykach lekarzy dentystów, 2 indywidualnych praktykach pielęgniarek oraz 7 innych obiektach świadczących usługi medyczne.

Kontrolę stanu sanitarnego działalności leczniczej wykonywanej w ramach praktyk zawodowych (49 obiektów) przeprowadzono w 24 obiektach tej grupy, co stanowiło 48,97% ujętych w ewidencji. Stan sanitarny i techniczny w tej grupie nie budził zastrzeżeń.

Rodzaje i liczbę podmiotów leczniczych będących pod nadzorem sanitarnym na terenie powiatu sokólskiego oraz liczbę skontrolowanych w 2024 r. przedstawia tabela poniżej:

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 r.	Liczba obiektów skontrolowanych w 2024 r.	Liczba kontroli w 2024 r.
Szpital	2	2	14
Zakłady Opiekuńczo- Lecznicze	2	2	2
Zakłady Pielęgnacyjno- Opiekuńcze	1	1	1
Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:			
Przychodnie publiczne	6	5	5
Przychodnie niepubliczne	31	25	25
Pogotowia ratunkowe	5	3	3
Medyczne laboratoria diagnostyczne	2	0	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	2	1	1
Inne zakłady opieki zdrowotnej	21	14	14
Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą			
Indywidualne praktyka lekarska	2	1	1
Indywidualne specjalistyczna praktyka lekarska	11	0	0
Indywidualne praktyka lekarzy dentyków	26	17	17
Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych	2	2	2
Grupowe praktyki lekarskie	1	0	0
Inne obiekty świadczące usługi medyczne nie będące zakładami opieki zdrowotnej	7	4	4
Ogółem	121	77	89

Podczas czynności kontrolnych obiektów objętych nadzorem sanitarnym sprawdzano sposób postępowania z odpadami medycznymi, powstałymi w wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych. Weryfikowano zasady zbierania, czasowego magazynowania, warunki transportu wewnętrznego na terenie podmiotów leczniczych. Szczegółowej kontroli podlegała segregacja poszczególnych frakcji odpadów na stanowiskach pracy. Dokonywano także oceny w zakresie prawidłowości czasu przetrzymywania, sposobu oznakowania pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów medycznych. Sprawdzeniu podlegało opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami w zakresie gospodarki odpadami oraz analizowano dokumentację potwierdzającą ich odbiór i unieszkodliwienie- przez termiczne spalanie w spalarniach. We wszystkich skontrolowanych 2024 r. podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych stwierdzono prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi wytworzonymi w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych.

We wszystkich skontrolowanych obiektach stwierdzono odpowiednie do rodzaju udzielanych świadczeń procedury zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych; dokonano oceny ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z udzielanymi świadczeniami, opracowano, wdrożono i aktualizowano procedury dezynfekcyjne oraz postępowanie po

ekspozycji na zakażenie, prowadzono również kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

IV. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.

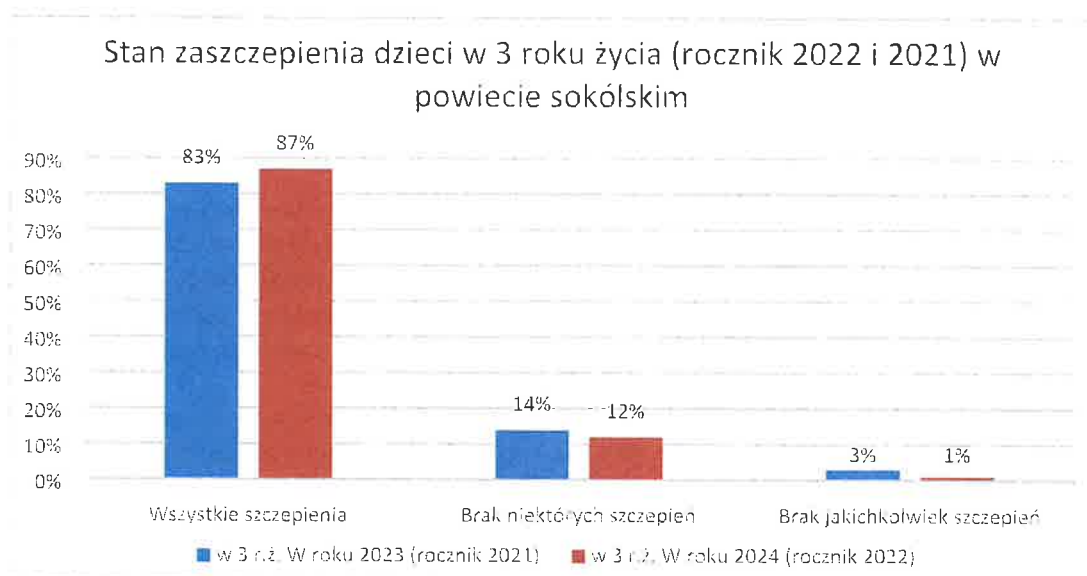
W 2024 roku w powiecie sokólskim szczepienia ochronne wykonywane były w 16 punktach szczepień dla dzieci i młodzieży oraz w oddziale noworodkowym i stacji dializ szpitala SPZOZ w Sokółce. Programem Szczepień Ochronnych w 2024 roku objęto 10 067 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, o 513 dzieci mniej niż w 2023 r. (10 580)- głównie z powodu znacznie mniejszej liczby urodzeń oraz rezygnacji rodziców z korzystania z opieki medycznej oraz szczepień dzieci w przychodniach powiatu sokólskiego.

W 2024 r. w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń w zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono 16 kontroli, podczas których zwracano szczególną uwagę na: sposób przechowywania i transport preparatów do szczepień, stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w wybranych rocznikach podlegających obowiązkowi szczepień w 2024 r., sposób prowadzenia dokumentacji medycznej, efektywność wykorzystania szczepionek oraz sposobem podejmowania działań przez podmioty lecznicze zachęcające rodziców do poddania dzieci szczepieniom, w tym też wielokrotnych wezwań do rodziców przypominających o obowiązku szczepień dzieci.

W związku z egzekwowaniem właściwych warunków przechowywania szczepionek w punktach szczepień wystąpieniami PPIS w Sokółce w 2024r. zobowiązano wszystkie podmioty lecznicze świadczące szczepienia na terenie powiatu sokólskiego do zainstalowania w 2025 r. systemów elektronicznych monitorujących w sposób ciągły warunki przechowywania preparatów szczepionkowych do momentu ich zużycia, z możliwością powiadamiania osoby odpowiedzialne za przechowywanie szczepionek w przypadku naruszenia ciągłości łańcucha chłodniczego podczas przechowywania preparatów szczepionkowych

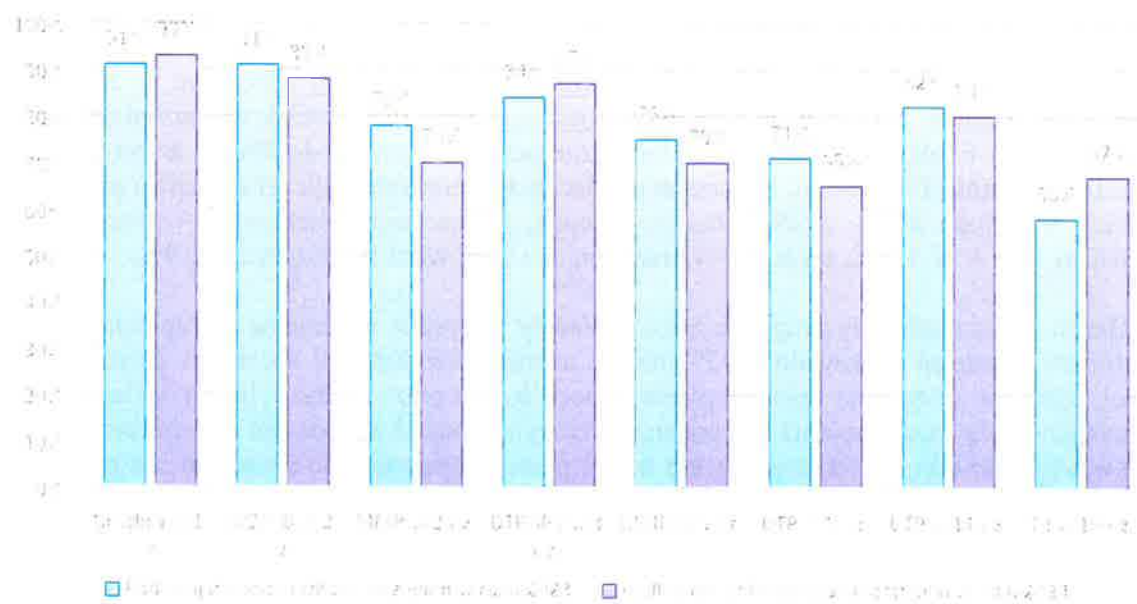
Wykonalność obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie sokólskim w 2024 r. w porównaniu z 2023r. kształtowała się na nieco niższym poziomie: spadek wyszczepialności od 2% - u dzieci w 6 roku życia- (błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis) do 8% - u dzieci w 2 roku życia (odra, świnka i różyczka). Natomiast wzrost zaszczepionych dotyczył szczepień przeciwko gruźlicy w 1 roku życia- o 2%, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis i *Haemophilus influenzae typu b* w 3 roku życia- o 3% oraz błonicy i tężcowi w 19 roku życia- o 9%.

Dzieci, które ukończyły drugi rok życia posiadały wszystkie wymagane szczepienia w 87%, niektórych szczepień brakowało u 12% dzieci, a brak jakichkolwiek szczepień dotyczyło 1% dzieci. Główną przyczyną nieszczepienia dzieci była coraz większa liczba rodziców nie zgłaszających się na szczepienia bez podania przyczyn. Ponadto na poziom zaszczepienia miały wpływ lecarskie odroczenia czasowe lub trwałe przeciwwskazania do szczepień na podstawie wskazań lekarzy specjalistów.

Na dzień 31.12.2024 r. w raportach dotyczących liczby nie zaszczepionych dzieci sporządzanych przez personel medyczny przychodni w systemie SEPIS zarejestrowano 154 dzieci. W związku ze wzrostem liczby dzieci nie zaszczepionych, skierowano do rodziców 74 upomnienia przypominające o obowiązku szczepień z informacją o dalszych konsekwencjach egzekucyjnych w drodze postępowania administracyjnego. Po otrzymaniu upomnień niewielka liczba dzieci została zaszczepiona.

Wyszczepialność dzieci podlegających obowiązkowi szczepień ochronnych

objaśnienia nazw szczepionek:

- **BCG**- przeciwko gruźlicy- jedna dawka w ciągu 24 h po uroczeniu lub przed opuszczeniem oddziału noworodkowego, szczepienie może być wykonywane do 15 roku życia,

- **WZW typu B**- przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (2 dawki- szczepienie podstawowe, 3 dawka- szczepienie uzupełniające= pełne),
- **DTP**- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi- szczepionka pełnokomórkowa (3 dawki- szczepienie podstawowe, 4 dawka- szczepienie uzupełniające, 5 dawka- pierwsze szczep. przypominające w 6 roku życia, 6 dawka- drugie szczep. przypominające w 14 roku życia, 7 dawka- tylko przeciwko błonicy i tężcowi (Td)- trzecie szczep. przypominające w 19 roku życia)
- **IPV**- przeciwko poliomyelitis- (2 dawki- szczepienie podstawowe, 3 dawki- szczepienie uzupełniające, 4 dawka- szczep. przypominające w 6 roku życia),
- **HIB**- przeciwko *Haemophilus influenzae* typu b- (3 dawki- szczepienie podstawowe, 4 dawka- szczepienie uzupełniające),
- **przeciwko pneumokokom** (szczepionki: PCV10, PCV13)- (2 dawki- szczepienie podstawowe, 3 dawka- szczepienie uzupełniające),
- **MMR**- przeciwko odrze, śwince i różyczce (1 dawka- szczepienie podstawowe, 2 dawka- szczepienie przypominające w 6 roku życia,
- **Varilrix**- przeciwko ospie wietrznej- 2 dawki jako szczepienie podstawowe od 13 miesiąca życia,
- **Rotateq**- przeciwko rotawirusom- (3 dawki- szczepienie podstawowe- wykonuje się do 32 tygodnia życia),
- **Cervarix, Gardasil 9**- przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego- 2 dawki jako szczepienie podstawowe w odstępie do pół roku, wprowadzono od czerwca 2023 r., przeznaczone dziewczynom i chłopcom w wieku od ukończenia 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia.

Transport szczepionek z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Białymstoku do magazynu szczepionek w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej) w Sokółce (PSSE) odbywał się samochodem chłodnią (z zachowaniem odpowiednich warunków chłodniczych i wydrukiem temperatury do czasu dostarczenia szczepionek, a następnie szczepionki z magazynu PSSE odbierane były przez upoważniony personel podmiotów leczniczych do gabinetów szczepień. Transport do przychodni, również odbywał się w warunkach chłodniczych, zapewniających utrzymanie optymalnej temperatury.

Preparaty szczepionkowe do momentu odbioru, przechowywano w magazynie PSSE w komorze chłodniczej, w temperaturze od + 2° C do + 8° C. - kontrolowanej i rejestrowanej w systemie komputerowym. W gabinetach szczepień w przychodniach na terenie powiatu sokólskiego szczepionki przechowuje się w urządzeniach chłodniczych - głównie na podstawie ręcznego zapisywania temp. w określonych odstępach czasu, tylko w trzech przychodniach z wykorzystaniem elektronicznego rejestratora temperatury.

Personel medyczny wykonujący szczepienia (a dalej pacjentów) informowano w ramach nadzoru sanitarnego o możliwych szczepieniach zalecanych, niefinansowanych z budżetu państwa (np. przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu czy meningokokom).

W 2024 r. do PSSE w Sokółce zgłoszono 1 łagodny niepożądany odczyn poszczepienny po szczepieniu przeciwko gruźlicy, - identycznie jak w 2023r.

V. OCENA ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Nadzór sanitarny nad jakością wody dostarczanej z wodociągów publicznych, przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody w kąpieliskach prowadzono jak w latach ubiegłych na podstawie zapisów ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ustawy prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. oraz na podstawie wydanych do tych ustaw przepisów wykonawczych.

W 2024 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 27 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 6 podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych.

Nadal cechą charakterystyczną wód ujmowanych dla celów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu sokólskiego jest naturalna podwyższona zawartość żelaza i manganu. Zawartość żelaza w ujmowanej tzw. wodzie surowej waha się od wartości śladowych do kilkuset (około 800) $\mu\text{g Fe/dm}^3$ - (przy dop. wartości do 200 $\mu\text{g/dm}^3$), a manganu od wartości śladowych do 200 $\mu\text{g Mn/dm}^3$ - (przy dop. wartości 50 $\mu\text{g/dm}^3$). W związku z powyższym uzdatnianie wody ma miejsce w 23 wodociągach publicznych na terenie powiatu sokólskiego. Nie wymaga uzdatniania woda z wodociągów publicznych: Bogusze, Stara Rozedranka, Szudziałowo i Rogacze. W roku 2024 oddano do użytku stację uzdatniania wody w Kuścińcach.

Jakość wody oceniano na podstawie wyników badań próbek wody, pobranych w ramach nadzoru sanitarnego oraz próbek pobranych przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej.

Zasady sporządzania harmonogramów pobierania próbek wody oraz wymagania mikrobiologiczne i fizyko-chemiczne, które powinna spełniać woda do spożycia przez ludzi określają zapisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę a w szczególności rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. poz. 2294).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem próbki wody były badane w kierunku parametrów grupy A* oraz parametrów grupy B**.

* parametry grupy A- *Escherichia coli*, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°, barwa, mętność smak, zapach, stężenie jonów wodoru, przewodność elektryczna, azotyny i jon amonu (niezbędne jedynie wtedy, gdy chloraminowanie jest stosowane jako metoda dezynfekcji, we wszystkich innych przypadkach parametry są umieszczone w wykazie parametrów grupy B), glin i żelazo (niezbędne jedynie wtedy, gdy używane są jako chemikalia do uzdatniania wody, we wszystkich innych przypadkach parametry są umieszczone w wykazie parametrów grupy B).

** parametry grupy B- bakterie gr. coli, *E. coli*, Enterokoki, og. liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72h, barwa, mętność, stężenie jonów wodoru, przewodność, akrylamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzenen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, Trihalometany- ogółem (Σ THM), *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami), glin, jon amonu, chlorki, mangan, ogólny węgiel organiczny, siarczany, sól, utlenialność z KMnO_4 , żelazo, bromodichlorometan, chlor wolny, chloraminy, Σchloranów i chlorynów, trichlorometan (w punkcie czerpalnym u konsumenta, jeżeli woda jest dezynfekowana chlorem lub jego związkami), magnez, twardość

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego do badań pobrano 79 próbek wody z różnych miejsc sieci wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia i wodociągów lokalnych. W kierunku badania parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w zakresie parametrów grupy A pobrano - 73 próbek, w zakresie parametrów grupy B - 6 próbek. Ponadto w ramach kontroli sprawdzających 11 próbek cząstkowych w zakresie parametrów mikrobiologicznych, manganu, żelaza i mętności.

Administratorzy sieci wodociągowych w ramach kontroli wewnętrznej pobrali łącznie 163 próbek wody, w tym: 132 - w zakresie parametrów grupy A, 31 - w zakresie parametrów grupy B. Ponadto pobrali 10 próbek do badań cząstkowych - w określonych kierunkach (np. mętność, mangan, żelazo, badanie bakteriologiczne).

Na podstawie otrzymanych wyników badań próbek wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej - łącznie w 263 próbkach zbadanych - w 16 próbkach (7 z hydroforni i 3 z innych miejsc poboru wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w

wodę oraz w 6 z wodociągów lokalnych) **stwierdzono przekroczenia** wg. wymagań ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę stwierdzono przekroczenia następujących parametrów jakości wody:

- mętność - w 4 próbkach - od 1,7 – 5,6 NTU (NTU- nefelometryczna jednostka mętności - jest to pomiar natężenia promieniowania rozproszonego przez cząstki ośrodka; pomiar przeprowadzany jest na zasadzie porównania wielkości z natężeniem promieniowania padającego) - wobec zalecanego zakresu, akceptowalnego przez konsumentów, niepowodującego nieprawidłowych zmian - 1 NTU – Bogusze, Leśniki, Krzysztoforowo;
- żelazo - w 2 próbkach – od 253 - 1516 µg/l - wobec dopuszczalnej zawartości - 200 µg/l – Stock, Bombla;
- mangan - w 3 próbkach – 60 - 103 µg/l - wobec dopuszczalnej zawartości - 50 µg/l – Dubaśno.

Stwierdzane wzrosty mętności, żelaza i manganu w wodzie mogły być spowodowane zakłóceniami w procesie uzdatniania, czy też uwalnianiem się osadów z przewodów wodociągowych w związku ze zmianami ciśnienia i przepływu w instalacji. W próbkach pobranych w ramach kontroli wewnętrznej, w których stwierdzano niewielkie przekroczenia zalecanego poziomu mętności, żelaza i manganu, a zarządcy niezwłocznie przystępowali do działań naprawczych - nie wszczynano postępowań administracyjnych. Niewielkie i stosunkowo krótkotrwałe podwyższenie mętności, żelaza i manganu w wodzie nie stanowiło zagrożenia dla zdrowia człowieka. W zakresie zalecanej wartości mętności czasy przekroczeń wynosiły od 8 do 57 dni, a żelaza od 18 do 29 dni. Postępowanie administracyjne prowadzono w związku z przekroczeniem mętności w wodociągu Krzysztoforowo - czas przekroczenia wynosił 57 dni. Postępowanie zostało zakończone po uzyskaniu wyniku potwierdzającego dobrą jakość wody.

Decyzję administracyjną o warunkowej przydatności wody do spożycia z terminem do dnia 31.05.2025r. wydano w związku z przekroczeniem manganu w wodzie z wodociągu Dubaśno. Zarządca wodociągu podejmował działania naprawcze polegające na płukaniu filtrów na stacji uzdatniania, które nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Czas trwania przekroczenia w roku 2024 wynosił 271 dni.

Na podstawie zapisów § 21 ust. 3 pkt 3) ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7.12.2017 r. nie wszczyna się postępowania administracyjnego w przypadku przekroczenia takich parametrów jak żelazo mangan i mętność jeżeli stwierdzona niezgodność nie stwarza zagrożenia dla zdrowia, a przyjęte działania naprawcze są wystarczające do osiągnięcia należytej jakości wody w terminie 30 dni, w uzasadnionych wypadkach termin może zostać wydłużony do 60 dni.

ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C - w 1 próbce – powyżej 300 jtk/1 ml (jednostek tworzących kolonie) w wodzie z sieci wodociągu Makowlany przy zalecanej liczbie mikroorganizmów nie przekraczającej 200 jtk/1ml wody.

Wg opracowania Głównego Inspektora Sanitarnego p.t. „Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Znaczenie i zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego. Postępowanie w przypadku podwyższonych wartości stężeń” - wskaźnik ten uchodzi za najbardziej przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, tzw. odcinki martwe przewodów, znaczną zawartość wykorzystywanych przez mikroorganizmy substancji wzrostowych w wodzie, np. biofilm.

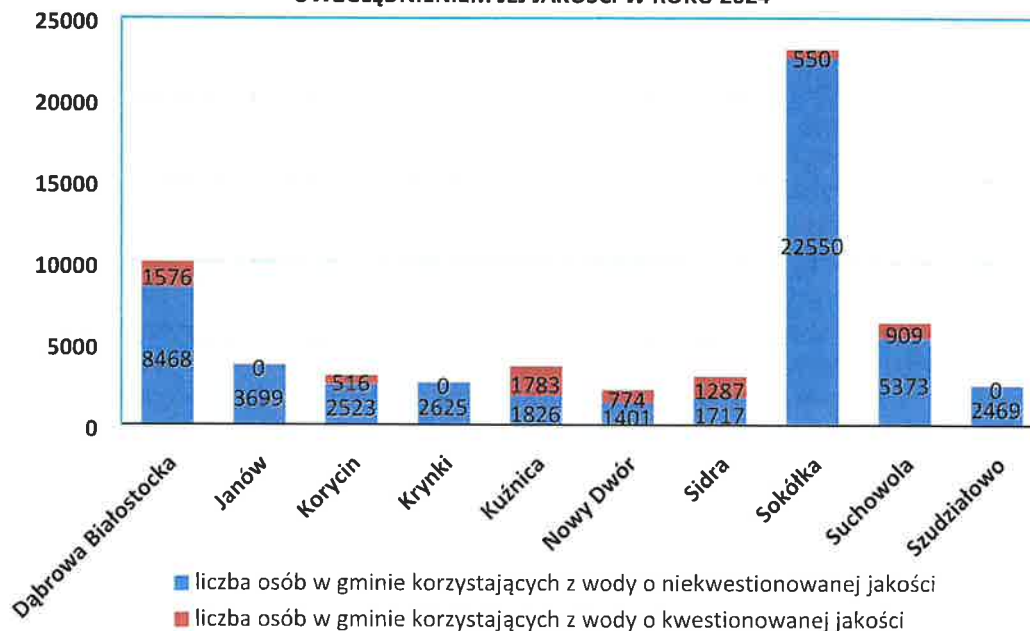
Dla ludzi zdrowych drobnoustroje te nie stanowią poważnego zagrożenia, mogą natomiast stać się przyczyną zachorowań w szczególnych warunkach, u osób z upośledzeniem odporności, przebywających w szpitalach na oddziałach intensywnej opieki czy salach pooperacyjnych.

Zarządcy wodociągu Makowlany - Wójtowi wydano decyzję administracyjną stwierdzającą warunkową przydatności wody do spożycia przez ludzi i przekazano komunikat z informacją o warunkowej przydatności wody do spożycia po jej uprzednim przegotowaniu.

Okres czasowy w którym jakość wody nie spełniała wymagań z powodu ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C wynosił 7 dni.

Dane na temat liczby osób w gminach powiatu sokólskiego korzystających z wody spełniającej obowiązujące wymagania sanitarne i liczby osób korzystających z wody, która przez określony czas nie spełniała wymagań obrazuje poniższy wykres.

LICZBA LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU SOKÓLSKIEGO KORZYSTAJĄCA Z WODY WODOCIĄGOWEJ Z UWZGLĘDNIENIEM JEJ JAKOŚCI W ROKU 2024

Poza pobieraniem próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z poszczególnych sieci wodociągowych przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-technicznego stacji uzdatniania wody i stacji hydroforowych - nie stwierdzono nieprawidłowości

Na dzień 31.12.2024 r., woda w sieciach 26 nadzorowanych wodociągów publicznych na terenie powiatu sokólskiego odpowiadała wymaganiom sanitarnym. W wodociągu Dubaśno stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia z uwagi na przekroczoną wartość parametryczną manganu - prowadzone jest postępowanie administracyjne z terminem aż do dnia 31.05.2025 r. - ze względu na informację od zarządcy wodociągu, iż Urząd Gminy w Nowym Dworze jest w trakcie opracowywania projektu przepompowni, dzięki której możliwe będzie wyłączenie ujęcia w Dubaśnie oraz przyłączenie sieci wodociągu Dubaśno do wodociągu w Nowym Dworze i jednocześnie możliwość poprawy jakości wody.

W 2024 r. nadzorem sanitarnym objęto również 6 następujących podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z ujęć indywidualnych:

1. Chłodnia Sokółka w Sokółce, w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 4 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 9 próbek.
2. JABS Sokółka S.A. w Sokółce ul. Lotników Lewoniewskich 2 - w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 2 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 4 próbki.
3. SPZOS w Sokółce ul. Sikorskiego 40, w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 4 próbki.
4. Zajazd „Sosna” w Kruglanach 36 - w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 4 próbki.
5. SPZOS w Dąbrowie Białostockiej ul. M.C Skłodowskiej 15, w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 2 próbki.
6. Krynka Sp. z o.o. w Krynkach - w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbki wody, w ramach kontroli wewnętrznej 5 próbek.

Stwierdzano następujące przekroczenie w systemach wodociągowych zasilanych z ujęć indywidualnych:

- w Chłodni Sokółka
  - ogólna liczba mikroorganizmów w 22° C - wartość przekroczonego parametru wynosiła od 300 do powyżej 3000 jtk/1ml przy zalecanej ogólnej liczbie mikroorganizmów do 200 jtk/1ml. PPIS wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Czas trwania przekroczenia wynosił 36 dni;
  - mangan – wartość przekroczonego parametru wynosiła 51 µg/l przy wartości dopuszczalnej 50 µg/l. Czas przekroczenia wynosił 33 dni;Zarządca wodociągu w obydwu przypadkach prowadził działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowej doprowadzając wodę do jakości odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia.
- w JABS Sokółka S.A.
  - ogólna liczba mikroorganizmów w 22° C - wartość przekroczonego parametru wynosiła powyżej 300 jtk/1ml;
  - mętność - wartość przekroczonego parametru wynosiła 2,6 NTU;PPIS wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Zarządca wodociągu na czas doprowadzenia wody we własnym ujęciu do jakości odpowiadającej wymaganiom przyłączył sieć wewnętrzną zakładu do wodociągu miejskiego Sokółka. Czas w którym dostarczano konsumentom wodę kwestionowanej jakości wynosił 15 dni.
- w SPZOS w Sokółce
  - mętność - wartość przekroczonego parametru wynosiła 1,8 NTU, przy zalecanej do 1 NTU. Czas przekroczenia wynosił 21 dni. Nie zachodziła konieczność wdrożenia postępowania administracyjnego.
- Zajazd „Sosna” w Kruglanach
  - mangan - wartość przekroczonego parametru wynosiła 78 µg/l przy wartości dopuszczalnej 50 µg/l. Czas przekroczenia wynosił 51 dni. Nie zachodziła konieczność wdrożenia postępowania administracyjnego.

Zarządcy wodociągów prowadzili działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowych, a w przypadku JABS Sokółka wymianie skorodowanych rur w studni uzyskali wodę o jakości odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia.

W pozostałych 2 podmiotach (spośród 6 korzystających z ujęć indywidualnych wody) - zbadane próbki wody nie budziły zastrzeżeń

Jakość ciepłej wody użytkowej (ciepłej) w kierunku obecności Legionella sp.

W 2024 r. jakość wody użytkowej w wewnętrznej instalacji wodociągowej pod względem obecności bakterii Legionella monitorowano w 8 obiektach noclegowych, w tym w 2 szpitalach.

W 5 obiektach próbki ciepłej wody użytkowej były pobierane w ramach kontroli wewnętrznej. W Szpitalu SPZOZ w Sokółce pobrano 8 próbek, a w szpitalu SPZOZ w Dąbrowie Białostockiej pobrano 4 próbki wody ciepłej, w pozostałych obiektach pobrano po 1 próbce.

Pobrane próbki odpowiadały wymaganiom mikrobiologicznym określonym w załączniku nr 5 część A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w którym określono dopuszczalną liczbę tych bakterii w 100 ml wody na mniej niż 100.

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 3 próbki ciepłej wody użytkowej w 3 obiektach:

W 1 obiekcie (Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Różanymstoku) stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii Legionella sp. tj. w liczbie 570 jtk/100 ml - dopuszczalna liczba bakterii Legionella sp. - 100 jtk/100 ml wody, co nie odpowiadało wymaganiom mikrobiologicznym, określonym w załączniku nr 5 część A do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.. W związku z przekroczeniem dopuszczalnych wartości wydano decyzję administracyjną stwierdzającą, że woda nie nadaje się do użytkowania m.in. w prysznicach z uwagi na średnie (od 100-1000 jtk/100ml) skażenie bakteriami Legionella sp. i nakazał podjęcie przedsięwzięć naprawczych mających na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom bakteriologicznym określonym w załączniku nr 5 część A w/w rozporządzenia MZ oraz udokumentowanie tego faktu wynikiem badania bakteriologicznego wody. Po przeprowadzeniu działań naprawczych w ramach kontroli wewnętrznej zarządca obiektu ponownie pobrał próbkę ciepłej wody do badania, które wykazało dopuszczalną jakość bakteriologiczną wody tj. poniżej < 100 jtk/100 ml.

W pozostałych 2 obiektach w badanych próbkach ciepłej wody użytkowej nie stwierdzono przekroczeń obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.

VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2024 r. w ewidencji nadzoru sanitarnego w powiecie sokólskim znajdowało się 372 różnych obiektów użyteczności publicznej: szalety publiczne, pływalnia kryta, pływalnia odkryta, obiekty hotelarskie (pensjonat), inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie (zajazdy, gospodarstwa agroturystyczne, pola namiotowe), zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, inne obiekty w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, dworce, stacje kolejowe, przystanki osobowe, tereny rekreacyjne, cmentarze, domy pogrzebowe, oraz inne obiekty użyteczności publicznej: kina, stacje paliw, apteki, domy kultury, stadiony i boiska sportowe, droga dojazdowa do przejścia granicznego, pomieszczenia dla osób zatrzymanych, środki transportu. Skontrolowano 172 obiekty – nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie podstawowych wymagań sanitarnych dotyczących funkcjonowania obiektów.

Ze względu na bezpośredni wpływ na zdrowie ludzi na uwagę zasługują następujące obiekty użyteczności publicznej:

- **pływalnia w Sokółce** - w roku 2024 pływalnia nie funkcjonowała (remont).
- **inne następujące obiekty nie zdefiniowane jako pływalnie jak:**

Basen odkryty w Krynkach - czynny od dnia 01.07 do 31.08.2024 r. (z przerwą w dniach od 16 do 21.07. z powodu awarii zasuw i wycieku wody).

Basen odkryty w Krynkach spełnia większość kryteriów definicji pływalni zawartej w art. 2 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 714 z późn. zm.), wg której przez pływalnię rozumie się obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpieli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski (szatnie i natryski nie są zlokalizowane bezpośrednio przy basenie, w roku 2024 nie były też na co dzień udostępniane kąpiącym się).

Basen napełniany był wodą wodociagową, dezynfekowaną podchlorynem sodu. Dozowanie środka dezynfekcyjnego odbywało się ręcznie. W roku 2024 podobnie jak latach ubiegłych PPIS nie potraktował obiektu w Krynkach jako pływalni odkrytej podlegającej rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230), ale w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne osób kąpiących się zalecił wykonywać badania wody w oparciu o ww rozporządzenie. Zarządca basenu w trakcie sezonu kąpielowego pobrał 4 próbki wody w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych zgodnie z ww rozporządzeniem, które wykazały dobrą jakość wody. Próbkę pobrane i zbadane były przez akredytowane laboratorium Hamilton Poland S.A. Ponadto zarządca wykonywał pomiary pH i zawartości chloru wolnego w sposób manualny co 4 godziny w czasie funkcjonowania basenu. Nie wykonywał pomiaru potencjału redox (brak aparatury).

- miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

W roku 2024 na terenie powiatu sokólskiego nie funkcjonowały miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

- kąpieliska:

kąpielisko w Sokółce - woda w kąpielisku jest nadzorowana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

Na wniosek Burmistrza Sokółki zgodnie art. 37 ust. 12 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne został pozytywnie zaopiniowany projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie utworzenia i umieszczenia w wykazie kąpielisk kąpieliska na obszarze Zalewu Sokólskiego. Sezon kąpielowy obejmował okres od 01 czerwca do 31 sierpnia 2024 r.

Organizatorem Kąpieliska Miejskiego w Sokółce był Ośrodek Sportu i Rekreacji (OSiR) w Sokółce. W obszarze kąpieliska wyznaczono jeden punkt poboru próbek wody do badań. W porozumieniu z PPIS w Sokółce został określony harmonogram poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbkę wody przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, która nie budziła zastrzeżeń.

Działania organizatora realizowane były w sposób prawidłowy tj. poprzez systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody oraz systematyczne przekazywanie sprawozdań z badań wody, na podstawie których wydawano bieżące oceny jakości wody.

Bieżące oceny jakości wody w kąpielisku wydawane były, za każdym razem po otrzymaniu sprawozdań, zarówno z kontroli urzędowej jak i wewnętrznej. W sezonie kąpielowym 2024 w pobranych próbkach nie stwierdzono ponadnormatywnych wartości parametrów określonych w załączniku nr 1 część A tabeli 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku.

Po sezonie 2023 r. po raz pierwszy dokonano klasyfikacji jakości wody w kąpielisku na podstawie badań mikrobiologicznych (*Escherichia coli* i Enterokoków). Jakość wody zaklasyfikowano jako doskonałą.

Po sezonie 2024 r. – jakość wody zaklasyfikowano jako dobrą. Wartość *Escherichia coli* oparta na ocenie 95-percentyla wyniosła – 543 jtk/100ml, a Enterokoków – 10 jtk/100ml

Wodę w kąpielisku należy zaklasyfikować jako dobrą, jeżeli w zestawie danych (16 próbek) za ostatnie 4 sezony kąpielowe wartości oparte na ocenie 95-percentyla:

- dla *Escherichia coli* ≤ 1000 jtk/100 ml lub NPL/100 ml
- dla Enterokoków ≤ 400 jtk/100 ml lub NPL/100 ml

Informacje o jakości wody oraz warunkach panujących na kąpielisku na bieżąco umieszczane były na stronie internetowej serwisu kąpieliskowego: sk.gis.gov.pl, prowadzonym na podstawie art. 347 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, na stronie internetowej organizatora kąpieliska (OSiR w Sokółce) oraz na tablicy informacyjnej umieszczonej w obrębie kąpieliska.

- kąpielisko w Karpowiczach - nadzór sanitarny nad kąpieliskiem prowadzony jest również na podstawie ww. rozporządzenia. W roku 2024 na wniosek Burmistrza Suchowoli został pozytywnie zaopiniowany projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie utworzenia i umieszczenia w wykazie kąpielisk kąpieliska na terenie zbiornika małej retencji „SUCHOWOLA” w miejscowości Karpowicze. Sezon kąpielowy obejmował okres od 22 czerwca do 31 sierpnia 2024 r.

Organizatorem Kąpieliska w Karpowiczach (identyfikator kąpieliska: 2011PKAP0006; kod Numid: PL3411109520000024) był Burmistrz Suchowoli, który opracował dla ww. kąpieliska profil wody. W obszarze kąpieliska wyznaczono jeden punkt poboru próbek wody do badań. W porozumieniu z PPIS w Sokółce został określony harmonogram poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbkę wody przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, która nie budziła zastrzeżeń.

Na bieżąco organizator kąpieliska prowadził nadzór wizualny wody pod kątem zakwitów sinic oraz występowania w wodzie zanieczyszczeń takich jak materiały smoliste, szkło, tworzywa sztuczne i inne odpady.

Bieżące oceny jakości wody w kąpielisku wydawane były za każdym razem po otrzymaniu sprawozdań zarówno z kontroli sanitarnej urzędowej jak i wewnętrznej. W żadnym z ww. sprawozdań nie stwierdzono ponadnormatywnych wartości parametrów wg aktualnych zapisów ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r.

Kąpielisko w Karpowiczach funkcjonuje od 2022 roku, wobec czego nie dokonywano dotychczas klasyfikacji, którą przeprowadza się z czterech sezonów kąpielowych.

Informacje o jakości wody oraz warunkach panujących na kąpielisku na bieżąco umieszczane były na stronie internetowej serwisu kąpieliskowego, na stronie internetowej organizatora kąpieliska oraz na tablicy informacyjnej umieszczonej w obrębie kąpieliska

- placówki zapewniające całodobową opiekę

Nadzór sanitarny prowadzono na podstawie § 68 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

W 2024 r. skontrolowano 2 placówki: Dom Gościnny s.c. Ewa Maria Kloza, Jadwiga Helena Borsuk, Dzieciółówka i Pielęgniarsko – Opiekuńczy Dom Opieki „Zacisze” Ostra Góra w gminie Korycin. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.

Nadzór sanitarny nad ww. obiektami jest prowadzony w oparciu o przepisy:

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024, poz. 924),

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium;

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 z późn. zm.)

W roku 2024 skontrolowano 44 obiekty. Skontrolowane zakłady posiadały opracowane i wdrożone procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym. Właściciele zakładów kosmetycznych posiadali podpisane umowy na sterylizację narzędzi powodujących naruszenie ciągłości tkanki oraz umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych. W 1 zakładzie fryzjerskim stwierdzono: brudne narzędzia fryzjerskie (szczotki, grzebień, nakładka do suszarki), środki dezynfekcyjne używane w zakładzie po terminie ważności, ukarano mandatem – 100 zł., wdrożono postępowanie administracyjne, usterki usunięto.

VII. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania należy kontrola przestrzegania przepisów określających:

- wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności: higiena pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz higienę procesów nauczania - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020r. poz. 1604),
- wymagania w ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016 r. poz. 452).

Na terenie powiatu sokólskiego w 2024 r. nadzorem objęto 87 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym: 64 placówki stałe takie jak: 3 żłobki, 9 przedszkoli, 5 zespołów wychowania przedszkolnego tworzących inne formy wychowania przedszkolnego, 28 szkół podstawowych, 10 zespołów szkół, 1 młodzieżowy ośrodek socjoterapii, 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 1 stała baza harcerska, 3 świetlice środowiskowe, 1 poradnia pedagogiczno-psychologiczna i 1 Samorządowa Szkoła Muzyczna 1-go stopnia

oraz 23 sezonowe placówki wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym 7 wypoczynku zimowego i 16 wypoczynku letniego.

W 2024 r. kompleksowo skontrolowano 32 obiekty spośród 87 ww. tj. 11 szkół podstawowych, 3 przedszkola, 3 inne formy wychowania przedszkolnego, 2 żłobki, 9 zespołów szkół, 1 młodzieżowy ośrodek socjoterapii, 1 ośrodek szkolno-wychowawczy, 1 bazę harcerską, 1 świetlicę środowiskową. Ponadto, poza kontrolami kompleksowymi przeprowadzono inne kontrole: 2 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń i 2 kontrole w związku z wydaniem opinii sanitarnych dotyczące spełnienia wymagań higieniczno- sanitarnych w obiektach, 1 kontrolę tematyczną w związku z pobraniem prób piasku z piaskownicy w przedszkolu, 2 kontrole

tematyczne w związku z badaniem obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, 6 kontroli tematycznych sprawdzających przygotowanie szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego, skontrolowano 9 miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży. Łącznie w 2024r. przeprowadzono 54 kontrole.

W 5 placówkach tj. w 3 szkołach podstawowych, 1 szkole ponadpodstawowej i 1 placówce wsparcia dziennego stwierdzono nieprawidłowości, na które łącznie wydano 5 decyzji administracyjnych - celem usunięcia następujących stwierdzanych nieprawidłowości:

- zły stan techniczny ścian i sufitów wymagających odnowienia: w salach lekcyjnych i sanitariatach,
- brakujące elementy urządzeń na placu zabaw,
- brak ogrodzenia terenu szkoły,
- brak dostosowania lokalu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach nadzoru sanitarnego nad higieną procesu nauczania i wychowania dzieci i młodzieży powiatu sokólskiego w 2024r. wykonano łącznie 493 badań fizycznych, w tym: 164 oznaczeń wagi tornistrów u dzieci w dwóch szkołach podstawowych, 306 badań dostosowania mebli do warunków antropometrycznych dzieci, 23 ocen rozkładów zajęć szkolnych.

Pobrano do badań 5 próbek piasku z piaskownic przedszkoli w kierunku wykrycia jaj pasożytów jelitowych *Ascaris lumbricoides* i *Trichuris trichiura* - nie stwierdzono ich obecności.

w 2024r. w ramach nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania wydano 1 postanowienie dla szkoły podstawowej, 1 opinię sanitarną dla żłobka i 3 wystąpienia pokontrolne dotyczące szkół podstawowych w sprawie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów oraz stwierdzonych nieprawidłowościach związanych z badaniem natężenia oświetlenia sztucznego - w 1 szkole podstawowej.

W trakcie sprawowanego nadzoru w placówkach nauczania, oceniano rozkłady zajęć lekcyjnych pod względem stałej pory rozpoczynania zajęć, równomierności obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz zróżnicowania zajęć w każdym dniu. Oceniono rozkłady lekcji 23 oddziałów w 16 szkołach - nie stwierdzono nieprawidłowości.

W miejscach wypoczynku letniego oraz zimowego łącznie w 2024r. przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości. W ramach nadzoru podejmowano działania profilaktyczne i prewencyjne zmierzające do zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w powiecie sokólskim; kierownictwu miejsc wypoczynku pozostawiono materiały oświatowo-edukacyjne nt. promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki zakażeń chorobami pasożytniczymi oraz profilaktyki uzależnień od dopalaczy, tytoniu i alkoholu do rozpropagowania wśród dzieci i młodzieży.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2024 r. w 11 szkołach podstawowych, 9 zespołach szkół, 2 żłobkach, 3 przedszkolach, 3 innych formach wychowania przedszkolnego

Liczbę i odsetek dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania w skontrolowanych szkołach i przedszkolach powiatu sokólskiego, w których jest prowadzone dożywianie przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj placówki		Liczba dzieci uczęszczających	Odsetek dzieci korzystających z dożywiania	Liczba dzieci korzystających z poszczególnych form dożywiania		
				pełny obiad	drugie śniadanie	Posiłek jednodaniowy (podwieczorek lub kolacja)
przedszkola		347	100%	347	347	347
szkoły podstawowe		1285	67%	858	2	0
zespoły szkół	przedszkola	116	100%	116	116	116
	szkoły podstawowe	183	93%	171	0	0
	szkoły ponadpodstawowe	1248	31%	396	156	156

Na terenie powiatu sokólskiego w roku szkolnym 2024/2025 dowożono uczniów do 14 szkół, w tym: do 11 szkół podstawowych dowożono 798 uczniów a do 3 zespołów szkół dowożono 261 uczniów. Podczas dojazdów uczniowie mieli zapewnioną opiekę pedagogiczną lub opiekę osoby dorosłej - pracownika szkoły. Dzieci oczekujące na rozpoczęcie zajęć lekcyjnych i powrót do domu przebywały w świetlicach szkolnych pod opieką nauczyciela lub pedagoga szkolnego.

W powiecie sokólskim we wszystkich skontrolowanych szkołach stosowano system nauczania jednozmianowy.

W 2024 roku w powiecie sokólskim stwierdzono prawidłowy czas trwania przerw międzylekcyjnych w skontrolowanych 11 szkołach podstawowych oraz 9 zespołach szkół, które zapewniły uczniom odpoczynek podczas przerw - 10 minutowy i przynajmniej jedną przerwę dłuższą 15 lub 20 minutową.

Poza bieżącym nadzorem sanitarnym nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w powiecie sokólskim, realizowano działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia promocyjne edukacyjno-informacyjne wśród uczniów, rodziców i nauczycieli m.in. przeprowadzano rozmowy z dyrektorami i higienistkami szkolnymi o możliwych do podjęcia działaniach w walce z wszawicą. Przekazywano ulotki, plakaty i broszury - ws. szczepień ochronnych. Przeprowadzono 7 spotkań edukacyjnych (pogadanek) w zakresie profilaktyki wad postawy dla dzieci i młodzieży. Zorganizowano 2 stoiska dla rodziców w szkołach podczas wywiadówek. Wystosowano łącznie 36 wystąpień do dyrekcji szkół, w związku z wykonanymi pomiarami masy ciała uczniów i ich plecaków/tornistrów, w których to pismach poinformowano o zalecanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego prawidłowej

wadze tornistra, przedstawiono stanowisko Instytutu Matki i Dziecka w sprawie narastającego problemu wad postawy u dzieci.

W zakresie „Programu szczepienia przeciw HPV dla szkół” przeprowadzono 7 spotkań edukacyjno-informacyjnych w szkołach podstawowych. Na spotkaniach informowano czym jest wirus HPV, jakie stanowi zagrożenie dla organizmu ludzkiego i jaką profilaktykę warto stosować. Wystosowano pisma do wszystkich dyrektorów szkół podstawowych w powiecie sokólskim w sprawie przekazania zaakceptowanych przez Ministra Zdrowia materiałów opracowanych na potrzeby realizacji powszechnego programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Podczas dwu-etapowych działań edukacyjnych zorganizowano dwa stoiska informacyjne dla rodziców w szkołach oraz uczestniczono w 1 spotkaniu rodzicielskim w celu rozpropagowania ulotek o szczepieniach przeciw HPV. Zorganizowano 5 spotkań (pogadanek) z dziećmi i młodzieżą w szkołach edukując na temat wirusa brodawczaka ludzkiego i profilaktyki HPV. W spotkaniach uczestniczyli również pedagodzy i dyrektorzy szkół. Uczniom i ich rodzicom rozdawano ulotki w związku z powyższym zagadnieniem; podnoszono świadomość młodzieży o czynnikach zwiększających ryzyko zachorowania na nowotwory. Na dzień 29.11.2024 r. zaszczepiło się 186 przeciw HPV.

VIII. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY

W 2024 r. w powiecie sokólskim pod nadzorem sanitarnym w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy znajdowało się 256 obiektów zatrudniających łącznie 5724 pracowników. Ogółem skontrolowano 88 zakładów pracy, w tym 75 obiektów zgodnie z harmonogramem. W sumie wykonano 90 kontroli: 75 planowych i 15 nieplanowych. Kontrole nieplanowe obejmują: 2 kontrole sprawdzające, 2 kontrole dotyczące rozbiórki azbestu, 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu kosmetyków z pobraniem próby mikrobiologicznej oraz 10 kontroli interwencyjnych.

W ramach czynności kontrolnych dokonano oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy i socjalnych oraz przeglądu stanowisk pracy, ze szczególnym uwzględnieniem narażenia pracowników na czynniki szkodliwe. Ponadto nadzorem objęto obrót substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi i prekursorami kategorii 2 i 3 oraz ich stosowanie w działalności zawodowej. Kontrole dotyczyły również oceny warunków wprowadzania do obrotu detergentów oraz produktów kosmetycznych.

W 15 obiektach podczas kontroli odnotowano następujące nieprawidłowości:

- przekroczenie wskaźnika NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia) hałasu – w 3 zakładach;
- przekroczenie wskaźnika NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia) wibracji – w 1 zakładzie;
- przekroczenie wskaźnika NDS (najwyższego dopuszczalnego stężenia) pyłu – w 3 zakładach;
- brak monitoringu zagrożeń czynników szkodliwych dla zdrowia – w 8 zakładach;
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia – w 1 zakładzie;
- brak orzeczeń lekarskich – w 2 zakładach;
- brak oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy – w 1 zakładzie;
- w zakresie złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń – w 6 zakładach;
- w zakresie czynnika biologicznego (rejestru prac, rejestru pracowników, szkolenia, oceny ryzyka) – w 1 zakładzie;

- w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych (rejstru prac, rejstru pracowników, szkolenia, przekazania do PPWIS informacji o czynnikach rakotwórczych w środowisku pracy) – w 5 zakładach;
- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin (spisu mieszanin, kart charakterystyki, zapoznania pracowników z kartami, oznakowania substancji chemicznych oraz magazynów służących do ich przechowywania) – w 3 zakładach.

W związku z ww. naruszeniami w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy wydano 21 decyzji administracyjnych, obejmujących łącznie 106 nakazów. Ponadto wystawiono 16 decyzji płatniczych na łączną kwotę 6719 zł.

W skontrolowanych 88 zakładach pracy, zatrudniających łącznie 3396 pracowników, w warunkach czynników szkodliwych w 2024 r. pracowało 2315 osób.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę narażenia zawodowego na czynniki szkodliwe w latach 2022 – 2024 dotyczącą pracowników zatrudnionych w skontrolowanych obiektach na terenie powiatu sokólskiego:

L.p.	Rok	2022		2023		2024	
1.	Liczba zakładów w ewidencji	277		261		256	
2.	Liczba skontrolowanych zakładów	98		85		88	
3.	Zatrudnienie ogółem w skontrolowanych zakładach	3386		1948		3396	
4.	Zatrudnienie w warunkach czynników szkodliwych, w tym ze względu na:	2500		1530		2315	
		ogółem	powyżej NDN/NDS	ogółem	powyżej NDN/NDS	ogółem	powyżej NDN/NDS
	hałas	2192	120	1134	54	1721	58
	pył	566	17	395	7	457	14
	wibracje	700	0	329	0	634	10
	czynniki chemiczne	444	0	396	0	673	0
	czynniki biologiczne	934		898		1009	
	czynniki rakotwórcze	590		392		334	

Na podstawie zestawienia wyników kontroli w latach 2022 – 2024 zauważa się, że udział poszczególnych czynników szkodliwych w narażeniu zawodowym nie uległ zasadniczej zmianie i nadal dominującym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy nadzorowanych zakładów jest hałas. W roku sprawozdawczym znacząca cyfra dotyczyła również pracowników narażonych na biologiczne czynniki szkodliwe.

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego przekroczenia NDN/NDS czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 5 zakładach. W warunkach przekroczonych norm pracowały w sumie 82 osoby, w tym 58 osób w przekroczeniu natężenia hałasu, 10 osób w przekroczeniu natężenia wibracji oraz 14 osób w przekroczeniu stężenia zapylenia.

W 2024 r. w wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego wyegzekwowano poprawę warunków pracy w zakresie:

- obniżenia wskaźnika NDN hałasu do dopuszczalnych norm – w 4 zakładach, poprawa objęła 14 osób;

- obniżenia wskaźnika NDS pyłu do dopuszczalnych norm – w 2 zakładach, poprawa objęła 7 osób;
- stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy – w 1 zakładzie, poprawa objęła 26 osób;
- stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych – w 4 zakładach, poprawa objęła 50 osób.

W 2024 r. w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin w 1 obiekcie pobrano do badań 1 próbkę płynu do spryskiwaczy na zawartość metanolu. Wyniki badań chemicznych nie wykazały przekroczeń na zawartość ww. substancji. Ponadto w ramach prowadzonego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych na terenie powiatu sokólskiego pobrano do badań 2 próbki:

– farbę do włosów – na zawartość nadtlenu wodoru, wyniki badań fizykochemicznych nie budziły zastrzeżeń;
 – krem pod oczy – na zawartość ogólnej liczby bakterii tlenowych mezofilnych, liczby drożdży i pleśni, obecności *Staphylococcus aureus*, wyniki badań mikrobiologicznych nie budziły zastrzeżeń.

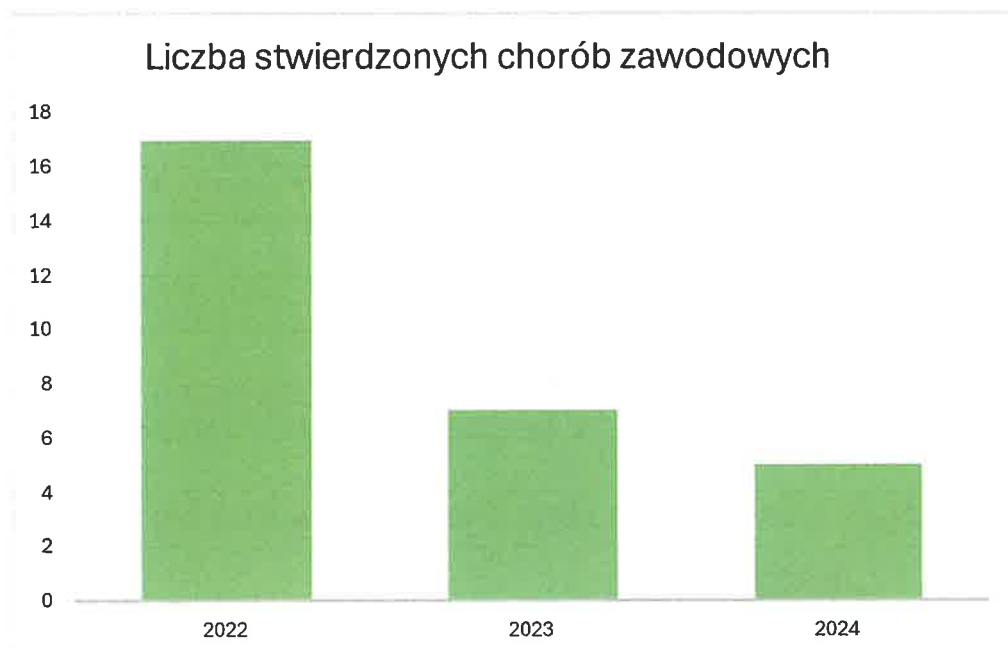
Choroby zawodowe

Następstwem oddziaływania szkodliwych warunków pracy są choroby zawodowe. W 2024 r. przeprowadzono 6 postępowań w sprawie zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych pracowników z powiatu sokólskiego. Po dokonaniu analizy zgromadzonych dokumentów i stopnia narażenia zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia wydano 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. Ponadto wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Dane dotyczące przypadków zachorowania uznanych za zawodowe na terenie powiatu sokólskiego w latach 2022 - 2024 zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
1.	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	0	0	2
2.	Obustronny zespół cieśni w obrębie nadgarstka	0	1	0
3.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa:			
	- Borelioza	2	5	3
	- Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)	1	0	0
	- COVID-19	14	1	0
Razem		17	7	5

W 2024r. stwierdzono w powiecie sokólskim 3 przypadki choroby zawodowej – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa oraz 2 przypadki zewnątrzpochodnego alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych. Wszystkie przypadki stwierdzonych chorób zawodowych w 2024 r. dotyczyły rolników indywidualnych.

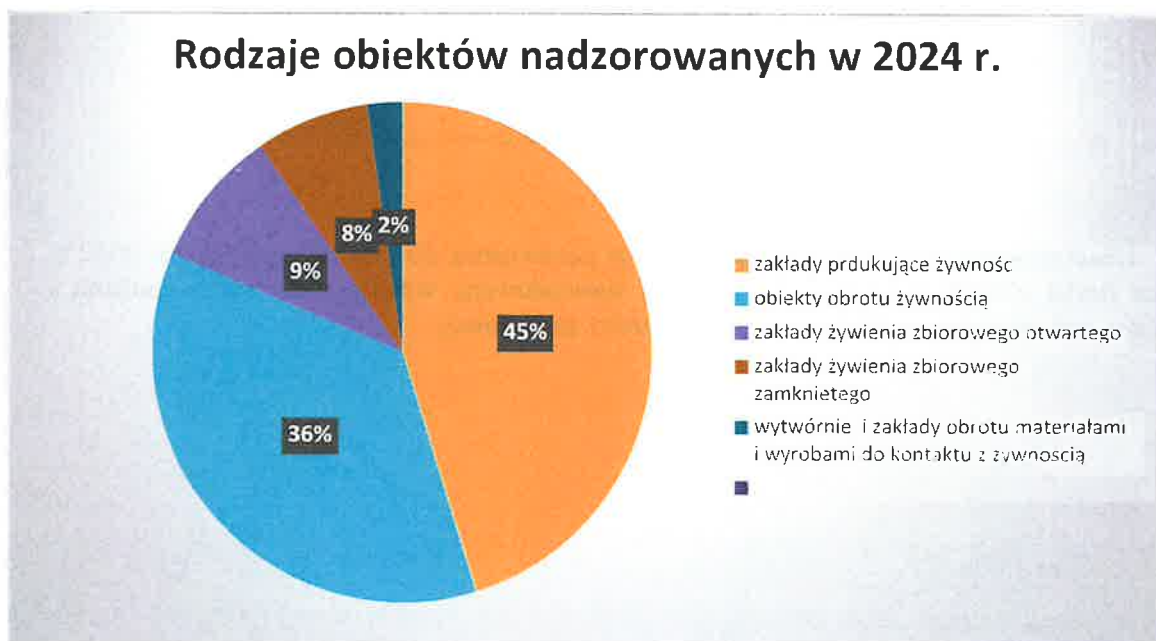
Obserwowana jest tendencja spadkowa w porównaniu do poprzednich lat. W 2022 r. wysoka liczba chorób zawodowych (17) była spowodowana wystąpieniem stanu epidemii i uznaniem zachorowania na COVID-19 jako choroby zawodowej.

IX. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

1. Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych zakładów

W 2024 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu sokólskiego znajdowało się 849 zakładów, w tym :

- 386 zakładów produkcji żywności, obejmujących 355 podmiotów prowadzących produkcję pierwotną, rolniczy handel detaliczny i dostawy bezpośrednie żywności oraz 4 producentów żywności w warunkach domowych - 45%,
- 309 obiektów obrotu żywnością- 36%,
- 80 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego - 9%,
- 60 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego – 8%,
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 13 miejsc obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 2%.

Spośród nadzorowanych zakładów 849 wdrożyło i stosuje zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GHP/GMP), natomiast 43 posiada wdrożony System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontrolnych (HACCP).

W roku 2024 skontrolowano 338 zakłady, co stanowiło ok. 40,0 % ujętych w ewidencji. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 422 kontrole i rekontrole, w tym 19 kontroli interwencyjnych.

W 256 zakładach dokonano kompleksowej oceny stanu sanitarnego, w oparciu o arkusze oceny zakładu wynikające z procedury urzędowej kontroli żywności wydanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. W 2024 r. do kategorii niskiego ryzyka zakwalifikowano 507 obiekty.

Zakłady zakwalifikowano do kategorii wysokiego ryzyka m.in. ze względu na wytwarzany asortyment - niestabilny mikrobiologicznie np.

- produkcję wyrobów z udziałem np. jaj niepoddanych obróbce termicznej,
- uprawę owoców miękkich, przeznaczonych do bezpośredniego spożycia,

- produkcję wyrobów garmażeryjnych i kulinarnych – schłodzonych
- stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2024 roku należały:

- brak czystości i porządku w zakładzie, obecność szkodników i ich odchodów,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia zakładu,
- brak odpowiedniej segregacji asortymentowej surowców i potraw w urządzeniach chłodniczych,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych oraz opakowań przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- sprzedaż lub wykorzystywanie do przygotowywania potraw środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, daty minimalnej trwałości,
- brak warunków dla zapewnienia prawidłowej higieny personelu,
- nieprawidłowe oznakowanie środków spożywczych/ brak oznakowania żywności sprzedawanej luzem, w tym wykazu składników oraz nazw substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji,

- nieprawidłowo prowadzona kontrola wewnętrzna oparta o zasady dobrej praktyki higienicznej GHP/dobrej praktyki produkcyjnej GMP oraz procedur systemu analizy krytycznych punktów kontroli HACCP, w tym brak systematycznych zapisów potwierdzających zgodność działania z obowiązującymi w zakładzie procedurami i instrukcjami,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak właściwego zabezpieczenia przed szkodnikami,
- nieprawidłowa kontrola wyrobów przez producentów, w tym brak badań bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanych wyrobów
- prowadzenie działalności magazynowo-produkcyjnej w pomieszczeniach bez uzyskania decyzji zatwierdzającej.

W związku ze stwierdzanymi naruszeniami obowiązującego prawa żywnościowego w 2024 r. wydano łącznie 224 decyzji administracyjnych (w 2023r - 214dec.), w tym 149 decyzji płatniczych oraz nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 1700 zł - głównie za brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia oraz po dacie minimalnej trwałości.

Ponadto wydano 35 decyzji zatwierdzających w związku ze złożonymi wnioskami o zatwierdzenie i wpis nowego zakładu lub w związku z rozszerzeniem dotychczasowej

działalności, a także wydano 30 decyzji wykreślających zakład z rejestru w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności.

2. Ocena jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W ramach urzędowej kontroli żywności w 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych i zbadano łącznie 181 próbek, odpowiednio:

- 157 próbek żywności pobrano bezpośrednio z nadzorowanych zakładów produkcyjnych, zakładów żywienia zbiorowego oraz zakładów obrotu (2 próbki nieplanowe),
- 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (1 pobrana w zakładzie obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, 1 pobrana w zakładzie obrotu żywnością),
- 17 próbek sanitarnych (11 próbek wymazów sanitarnych, 2 próbki zmiotek),
- 4 próbki do oceny jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym 3 próbki posiłków oraz 1 zestawienie dekadowe.

Kierunki badań pobranych próbek żywności w roku 2024 przedstawiają się następująco:

Lp.	Kierunek badania	Liczba próbek	Liczba próbek zakwestionowanych
1.	Pozostałości pestycydów	15	
2.	Metale szkodliwe dla zdrowia	13	
3.	Azotany	1	
4.	3-MCPD i estry MCPD	1	
5.	Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	81	5
6.	Mykotoksyny	8	1
7.	Dozwolone substancje dodatkowe	7	
8.	Parametry czystości substancji dodatkowych oraz rozpuszczalników	1	
9.	GMO	2	
10.	Skażenia promieniotwórcze żywności	2	
11.	Środki spożywcze poddane działaniu promieniowania jonizującego	1	
12.	Znakowanie oraz oznaczanie zawartości witamin, składników mineralnych i innych substancji wykazujących efekt odżywczy w suplementach diety	5	
13.	Znakowanie oraz oznaczanie witamin, składników mineralnych, białka, tłuszczu i NNKT w żywności dla określonych grup	2	
14.	Znakowanie oraz badanie zawartości substancji wzbogacających w środkach spożywczych wzbogaczanych	1	
15.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	3	
16.	WWA	3	
17.	Furan i jego pochodne	1	

18.	Izomery trans kwasów tłuszczowych	2	
19.	Akryloamid	1	
20.	Zawartość związków polarnych w tłuszczach przeznaczonych do smażenia	1	
21.	Parametry jęłczenia	1	
22.	Kwas erukowy	1	
23.	Oporność na środki p/drobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych	2	
24.	Gluten	1	
25.	Alkaloidy pirylizydynowe	1	
26.	Alkaloidy opium	1	
27.	Nadchlorany	1	
28.	Próbki sanitarne	17	
29.	Zanieczyszczenia fizyczne	1	
30.	Próbki posiłków	3	3
31.	Zestawienie dekadowe	1	1
	Ogółem	181	10

Z ogólnej liczby 181 pobranych próbek zakwestionowano 10, co stanowi 5,5 % ogółu pobranych, w tym zakwestionowano: 6 próbek żywności oraz 4 - próbki pobrane do oceny jakości żywienia

Przyczyną kwestionowania zbadanych próbek żywności były:

- obecność bakterii *Salmonella* spp. w filecie z kurczaka – 5 próbek
- przekroczenie NDP zawartości Ochratoksyny A w mące żytniej – 1 próbka

Przyczyną kwestionowania zbadanych posiłków całodzienniej racji pokarmowej oraz zestawienia dekadowego były:

- za niskie spożycie witaminy C,
- zbyt wysoka wartość energetyczna dla średniego zapotrzebowania danej grupy żywionych,
- przekroczona zawartość soli,
- zbyt niska zawartość żelaza,
- nieodpowiednia zawartość wapnia .

Niezależnie od pobierania próbek do badań laboratoryjnych, w zakładach branży spożywczej dokonywano kontroli jakości zdrowotnej tłuszczu używanego do smażenia żywności. Ocenę obecności w tłuszczach substancji zanieczyszczających np. zawartości związków polarnych, wolnych kwasów tłuszczowych przeprowadzano z użyciem szybkich testów w 10 zakładach (3 - małej gastronomii, 2- produkcji żywności, 5- żywienia otwartego), które w zbadanym parametrach nie budziły zastrzeżeń.

W związku z kwestionowanymi próbkami PPIS w Sokółce wydał 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu zakwestionowanej partii żywności(mąki) oraz nakazał jej utylizację. Wystosował 1 wystąpienie do PLW w Mońkach , właściwego organu nadzoru ze względu na siedzibę producenta oraz 1 wystąpienie do osób odpowiedzialnych za żywienie pensjonariuszy w domu opieki. .

Ponadto przekazano 1 powiadomienie w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) - „informacyjne w celu zwrócenia uwagi” dotyczące fileta z kurczaka, w którym wykryto obecność *Salmonella* spp. w 25 g (w 5 z 5 pobranych prób), przy dopuszczalnym maksymalnym poziomie – nieobecne w 25 g.

X. SANITARNY NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

W 2024 r. w zakresie działalności nadzoru zapobiegawczego w PSSE w Sokółce wykonywano następujące działania:

1. Opracowano 41 opinii dotyczących potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm).

Wśród rodzajów opiniowanych przedsięwzięć, podobnie jak w latach poprzednich, należy wymienić: inwestycje infrastrukturalne (remonty i przebudowy dróg – 15); inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii tj. elektrownie fotowoltaiczne – 12; inwestycje dotyczące sektora rolniczego (budowa, przebudowa budynków inwentarskich – 5); inwestycje dotyczące zabudowy mieszkaniowej – 2; inwestycje w postaci instalacji do naziemnego magazynowania gazów łatwopalnych – 2; a także w pojedynczych przypadkach inne przedsięwzięcia, tj. przetwarzaniu odpadów innych niż niebezpieczne w istniejącej instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego (biogazowni), budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, budowa strzelnicy cywilno-sportowej, inwestycja polegająca na wydobywaniu kopaliny ze złoża piasku ze żwirem i posadowieniu instalacji do przerobu wydobytej kopaliny oraz posadowieniu zbiornika na olej napędowy.

2. Opracowano 8 opinii dotyczących uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia po uprzednim sporządzeniu raportu oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 oraz art. 78 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, które dotyczyły:

- budowy budynku inwentarskiego o obsadzie 60 100 szt. brojlerów kurzych (240, 4 DJP) wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża „Kamionka Stara III”, posadowieniu instalacji do przerobu wydobytej kopaliny oraz posadowieniu zbiornika na olej napędowy o pojemności do 5 m³ w granicach obszaru górniczego Kamionka Stara III,
- budowy 18 kurników o obsadzie łącznej 4 545,144 DJP wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr geod. 1/5 położonych w obrębie gruntów wsi Nowy Dwór, gm. Nowy Dwór,
- budowy 18 kurników o obsadzie łącznej 4 545,144 DJP wraz z infrastrukturą towarzyszącą położonych w obrębie gruntów wsi Nowy Dwór, gm. Nowy Dwór,
- budowy dwóch budynków inwentarskich (kurników do hodowli reprodukcyjnej drobiu) wraz z niezbędną infrastrukturą w m. Wysokie, gm. Korycin,
- budowy czterech kurników o łącznej obsadzie 960 DJP, oraz budynku socjalnego w zabudowie zagrodowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, w miejscowości Bogusze, gm. Sokółka,
- budowy zespołu elektrowni fotowoltaicznych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w obrębie geodezyjnym Wierzchlesie i Słójka, gm. Szudziałowo,
- budowy dziesięciu kurników o łącznej obsadzie 2400 DJP, oraz budynku socjalnego w zabudowie zagrodowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Koniuszki, gm. Nowy Dwór.

Ośmiokrotnie wzywano inwestorów do uzupełnienia raportu o oddziaływaniu ww. przedsięwzięć na środowisko.

3. W 2024 roku w 3 przypadkach działając na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego

ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024, poz. 1112) uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gmin: Sokółka, Suchowola i Janów.

4. Wydano 8 opinii dotyczących wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym w zakresie sanitarno-higienicznym, zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy Prawo budowlane:

- Budynek Domu Seniora „Szumiące Świerki” Katarzyna Szorc Bombła 33, 16-140 Korycin,
- Budynek Domu Opieki Nowe Życie Paweł Kreczko ul. Kalwińska 6, 16-124 Sidra,
- Budynek handlowo-usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz towarzyszącą ul. Piaskowa 8, 16-150 Suchowola (działka o nr geod. 310 obręb ewidencyjny 0044 Suchowola, gm. Suchowola),
- Budynek Biblioteki Publicznej zlokalizowany na działkach o nr geod. 884/3 i 884/2, obręb 0034 Sokółka, gm. Sokółka,
- Budynek edukacyjny „Pawilon sensoryczny” zlokalizowany na działce o nr geod. 79/1, obręb Janowszczyzna, gm. Sokółka,
- Budynek handlowo-usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz towarzyszącą ul. Wesola 21, 16-200 Dąbrowa Białostocka (działka o nr geod. 93/27 obręb ewidencyjny 0001 Dąbrowa Białostocka, gm. Dąbrowa Białostocka),
- Budynek handlowo-usługowy wraz z infrastrukturą techniczną ul. Łakowa 1, 16-205 Nowy Dwór (działka o nr geod. 915 obręb ewidencyjny 0010 Nowy Dwór gm. Nowy Dwór),
- Termomodernizacja, przebudowa i remont budynku krytej pływalni w Sokółce przy ul. Mariańskiej w Sokółce.

5. Wydano 1 opinię w związku z wnioskiem dotyczącym ustalenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na chowie bydła o łącznej obsadzie 252,55 DJP wraz z infrastrukturą towarzyszącą w gm. Suchowola- na podstawie art. 70 ust. 1 pkt 2 i art. 78 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm).

6. Wydano 1 opinię dotyczącą uzgodnienia dokumentacji projektowej obiektu – budowa z przebudową stacji uzdatniania wody w miejscowości Kuścińce gm. Kuścińce pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych, zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U z 2024 r., poz. 725 z późn. zm.).

7. Wydano 5 postanowień w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy na realizację zamierzenia inwestycyjnego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zgodnie z art. 64 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 4 pkt 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.):

- rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku usługowego i budowa murów oporowych, rozbiorówka części budynku usługowego, budowa instalacji zbiornikowej na gaz płynny z pojedynczym zbiornikiem oraz zmiana sposobu użytkowania budynku usługowego na funkcję usługowo-mieszkalną z częścią magazynową przy ul. Sidrzańskiej w Kuźnicy, gm. Kuźnica,
- budowa budynku warsztatu samochodowego z częścią socjalno-gospodarczą wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na terenie w miejscowości Kraśniany gmina Sokółka,
- budowa czterech budynków magazynowo-usługowych wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Suchowola (obręb Suchowola), gmina Suchowola,

- budowa biogazowni rolniczej o mocy do 44 kW zintegrowanej technicznie i technologicznie z oborą krów mlecznych w gospodarstwie rolnym na terenie Grodziszczany, gmina Dąbrowa Białostocka,
- przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania części budynku szkoły podstawowej w Szudziałowie na klub dziecięcy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Szudziałowie obręb gmina Szudziałowo.

8. Przeprowadzono 8 kontroli w terenie dot. wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym.

9. Wydano 14 decyzji rachunkowych (9 dot. wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym, 4 w związku z uzgodnieniem projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz 1 w związku z uzgodnieniem dokumentacji projektowej).

10. Zajęto 38 stanowisk, dotyczących innych spraw z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA

W roku 2024 podobnie jak w latach ubiegłych działania oświaty zdrowotnej w PSSE w Sokółce oparte były na założeniach Podlaskiego Programu Zwalczania Następstw Zdrowotnych Używania Wyrobów Tytoniowych i Wyrobów Powiązanych, Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz wynikały z sytuacji epidemiologicznej w kraju.

Działania powyższe adresowane były głównie do zakładów nauczania i wychowania - szkół, przedszkoli, placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, podmiotów leczniczych oraz do mieszkańców powiatu.

W 2024 roku do środowiska szkolnego i przedszkolnego w ramach działań programowych skierowano następujące programy edukacyjne:

- „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**”- program skierowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Poprzez prowadzenie przez koordynatorów przedszkolnych i szkolnych oraz koordynatora powiatowego programu- zajęć edukacyjnych, dystrybucje materiałów edukacyjnych- edukacją objęto 191 uczniów z 3 przedszkoli i szkół.
- „**Bieg po zdrowie**”- do uczniów klas IV szkół podstawowych. Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Poprzez zajęcia edukacyjne prowadzone przez koordynatorów szkolnych i dystrybucje materiałów edukacyjnych przez koordynatora powiatowego programu objęto 163 uczniów z 10 szkół.
- „**Trzymaj formę !**”- do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży

szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Przez koordynatorów szkolnych i koordynatora powiatowego prowadzone były zajęcia edukacyjne oraz konkurs on-line „Trzymaj formę”, do którego przystąpili uczniowie z 1 szkoły z powiatu sokólskiego. Łącznie edukacją w ramach programu objęto 459 uczniów z 12 szkół podstawowych.

- **„Profilaktyki HIV/AIDS”**- do uczniów klas I- IV szkół ponadpodstawowych. Celem działań jest poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zapobiegania zakażeniom HIV, chorobom przenoszonym drogą płciową oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS. We współpracy koordynatorów szkolnych z powiatowym koordynatorem programu zorganizowano olimpiadę wiedzy o HIV/AIDS. Z terenu powiatu sokólskiego do olimpiady do etapu powiatowego przystąpili uczniowie z 5 szkół ponadpodstawowych - z 3 szkół zakwalifikowali się do etapu wojewódzkiego. Poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych ogółem edukacją w ramach programu objęto - 1551 uczniów z 5 szkół.
- **„Znamię! Znam je?”** - jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. **Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół podstawowych klas VII i VIII oraz ponadpodstawowych klas I-II wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.** Edukacją objęto 346 uczniów z 10 szkół, m.in. poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych- ulotek i plakatów, a także umieszczanie postów o odpowiedniej treści w mediach społecznościowych.
- **„Podstępne WZW”** adresowany do młodzieży starszych klas szkół podstawowych i klas I-IV szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C w zakresie ryzyka zakażenia wirusami HAV, HBV i HCV, zasad profilaktyki oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych. Poprzez prowadzenie przez koordynatorów szkolnych wykładów i warsztatów oraz dystrybucję ulotek, poradników, plakatów, spotów - przez koordynatora powiatowego - łącznie edukacją objęto 327 uczniów z 5 szkół.
- **„Wybierz życie- pierwszy krok”**– skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program dotyczy edukacji z zakresu profilaktyki zakażeń wirusa brodawczaka ludzkiego. Celem interwencji jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy oraz umieralności na tę chorobę poprzez kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko wystąpienia tego nowotworu oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Edukacją objęto łącznie 108 uczniów z 2 szkół.

Ogółem w 2024 r. w ramach działań programowych edukacją objęto 3145 uczniów powiatu sokólskiego, w 2023r. - 3543, Liczby odbiorców działań edukacyjnych ustalono na podstawie sprawozdań z nadzorowanych szkół i z zebranych informacji podczas wizytacji w placówkach.

Do ogółu społeczeństwa- adresowane były następujące działania nieprogramowe w zakresie kształtowania prawidłowych postaw prozdrowotnych poprzez podnoszenie ogólnej wiedzy o zdrowiu

- Działania polegające na nadzorze nad przestrzeganiem ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w kontrolowanych podmiotach oraz na edukacji społeczeństwa podczas ogólnopolskich kampanii społecznych jak np.: Światowy dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucenia Palenia i innych działań edukacyjnych. Edukacją w ramach kampanii - poprzez stronę internetową PSSE w Sokółce, Facebook i lokalne media społecznościowe - objęto łącznie 1943 osoby oraz w ramach innych działań m.in. poprzez dystrybucję ulotek podczas imprez 314 osób.
- **„Krajowy program przeciwdziałania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS”**- adresowany do ogółu społeczeństwa i pacjentów w podmiotach leczniczych, w tym kampanie: Światowy Dzień Walki z AIDS i „Jedyny taki test” oraz Światowy dzień pamięci o zmarłych na AIDS. Edukacją poprzez zamieszczenie tekstów edukacyjnych na stronie internetowej PSSE, Facebook i mediach lokalnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych- objęto 1551 osób.
- **Działania edukacyjne związane z profilaktyką grypy i promocją szczepień.** Edukacją polegającą na promocji kampanii #Gotowinasezon i „Europejski tydzień szczepień” z wykorzystaniem mediów społecznościowych oraz zaangażowaniem podmiotów leczniczych do promocji kampanii w swoich placówkach - objęto 1857 osób.
- **Działania edukacyjne inicjowane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO)** (Światowy Dzień Zdrowia, Europejski dzień wiedzy o antybiotykach). Edukacją polegającą na umieszczeniu postów nt. wiedzy o antybiotykach w lokalnych mediach społecznościowych - objęto 414 osób.
- **Działania edukacyjne promujące kampanię: EFSA „Jedz bezpiecznie” oraz „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”.** Edukacją polegającą na zamieszczeniu tekstów nt. wiedzy o bezpiecznej żywności w mediach społecznościowych oraz spotkaniach z rodzicami uczniów szkół podstawowych i dystrybucji ulotek- o bezpieczeństwie żywności objęto 1914 osób.
- **Działania edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób w tym: covid, zatruc pokarmowych, chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową, odzwierzęcych i nowotworowych.** Edukacją polegającą na zamieszczeniu postów w mediach społecznościowych o odpowiedniej tematyce oraz spotkaniach z uczniami szkół podstawowych i dystrybucji ulotek na temat zatruc grzybami, profilaktyki chorób zakaźnych oraz chorób nowotworowych objęto 5639 osób.

W ramach wszystkich działań programowych i nieprogramowych w 2024 r. edukacją zdrowotną objęto łącznie 28 070 osób z powiatu sokólskiego (w 2023r.- 23 486).

Ponadto w 2024r:

- pracownicy PSSE w Sokółce zorganizowali stoiska z materiałami promującymi zdrowy styl życia wśród społeczności lokalnej. Podczas Dożynek Powiatowo-Gminnych połączonych z Podlaskim Piknikiem Rodzinnym w Różanymstoku zorganizowanych przez Starostę Sokólskiego oraz Burmistrza Dąbrowy Białostockiej, a także podczas Dni Sokółki organizowanych przez Burmistrza Sokółki.
- w akcji edukacyjnej dzieci i młodzieży w czasie zimowego i letniego wypoczynku - polegającej na spotkaniach, rozmowach i dystrybucji ulotek o odpowiedniej treści. Celem spotkań była edukacja w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych drogą pokarmową, oraz przestrzegania zasad higieny i profilaktyki uzależnień, a także zasad bezpiecznego wypoczynku (łącznie udział wzięło 346 osób).

W 2024 roku działaniami w ramach oświaty zdrowotnej objęto łącznie 80 placówek - szkół, przedszkoli i podmiotów leczniczych, w których przeprowadzono 27 wizytacji dotyczących realizacji programów i kampanii edukacyjnych na rzecz zdrowia publicznego.

XII. DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA

W 2024 r. interwencje otrzymywane od konsumentów, podobnie jak i w latach ubiegłych dotyczyły głównie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zakresu nadzoru sanitarnego higieny środowiskowej.

1. W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia podejmowano następujące działania interwencyjne:

- z systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (z RASFF) otrzymano łącznie 18 powiadomień dotyczących wycofywanych środków spożywczych lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia dotyczyły :

- przekroczenia limitu migracji 4,4'-Diaminodifenyloketanu (MDA) zestawu przyborów kuchennych z Włoch,
- przekroczenia limitu migracji 4,4'-Diaminodifenyloketanu (MDA) zestawu narzędzi kuchennych nylonowych z Chin,
- stwierdzenia składnika niedozwolonego - 5-HTP (hydroksytryptofanu) z nasion Griffonia simplicifolia w suplemencie diety,
- obecności zmian chorobowych w mięsie świeżym - karkówce pakowanej próżniowo, pochodzącej z Hiszpanii,
- obecność glutenu w produkcie pn., „Płatki owsiane bezglutenowe,
- wysoki poziom akryloamidu w produkcie pn. Kulki żytnio-owsiane z kakao,
- wykrycia alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. Herbapol Herbatka fix rumiankowo-koperkowa,
- obecności pałeczek Salmonella Newport w serze pochodzącym z Polski - 2 powiadomienia,
- przekroczenia poziomu akryloamidu w herbatnikach z Rumunii,
- stwierdzenia obecności Salmonelli z grupy C w mięsie mielonym z kurczaka,
- przekroczenie NDP ochratoksyny A w mące żytniej typ 720 pochodzącej z Polski,

- przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. Herbatka ziołowa Szałwia Herbarium,
- odklejanie się warstwy folii z tworzywa sztucznego pokrywającej Półmisek ceramiczny z motywem Renifera, pod wpływem wodnego roztworu 4% kwasu octowego,
- intensywnego zapachu chemicznego w produkcie pn. Kalendarz adwentowy Adventskalender "Favorina",
- brak informacji o alergenii (gorczycy) na etykiecie musztardy,
- stwierdzenie przekroczenia NDP alkaloidów pirolizydynowych w suszonym oregano,
- obecności bakterii Salmonella w chałwach wyprodukowanych w Polsce.

Obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu sokólskiego dotyczyło 9 powiadomień. Wg otrzymywanych list dystrybucji wskazujących obiekty, do których zostały dostarczone zakwestionowane produkty, przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych (we wskazanych obiektach), a w 4 obiektach dokonano rozeznania drogą telefoniczną.

W związku z otrzymywaną dokumentacją dotyczącą dystrybucji zakwestionowanych produktów informowano pisemnie o podejmowanych działaniach na rzecz wycofania z obrotu produktów będących przedmiotem powiadomień z RASFF - udzielając terminowych odpowiedzi.

W 2024 r. wypełniono 1 formularz zgłoszenia do sieci powiadamiania i współpracy (ACN) powiadomienia informacyjnego w celu zwrócenia uwagi dotyczącego pobranych 5 próbek *fileta z piersi kurczaka schł. Kl. A* zakwestionowanych ze względu na obecność Salmonella spp.

- rozpatrzono 13 interwencji zgłoszonych przez konsumentów, w tym: 8 zgłoszonych anonimowych, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- nieprawidłowe postępowanie z odpadami pod sklepem,
- nieodpowiednie warunki sanitarno-higienicznych na terenie zakładu,
- niewłaściwego żywienia dzieci i młodzieży w szkole w ramach cateringu,
- obecność ciała obcego (szkła) w wyrobie cukierniczym pn. śliwka w czekoladzie,
- nieświeże mięso oferowane w ladzie chłodniczej,
- transportu posiłków w szpitalu tzw. "brudną windą",
- prowadzenia działalności bez obowiązkowego zatwierdzenia.

W wyniku niezwłocznie podejmowanych działań kontrolnych potwierdzono zasadności złożonych doniesień w 5 przypadkach. W związku z powyższym nałożono 1 mandat na kwotę 100 zł oraz wydano łącznie 12 decyzji, w tym 2 decyzje nakazowe, 3 decyzje umorzeniowe po wykonaniu zaleceń z protokołu oraz 7 decyzji płatniczych. Wystosowano 1 wystąpienie do firmy dostarczającej posiłki obiadowe w ramach catering do stołówki szkolnej w celu poprawy jakości żywienia.

Podczas kontroli pobrano do badania 1 próbkę wyrobu cukierniczego(śliwki w czekoladzie) na obecność zanieczyszczeń fizycznych(szkła). Próbką w zbadanych parametrach nie budziła zastrzeżeń.

2. W ramach nadzoru sanitarnego higienicznych warunków środowiska pracy w 2024 r. podejmowano następujące działania interwencyjne:

a) w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych:

- w związku z pismem Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (dalej PPWIS) dotyczącym podjęcia działań interwencyjnych (wymiar ogólnopolski) ze względu na wprowadzanie do obrotu bez wymaganego pozwolenia produktu biobójczego „Flygard” dokonano kontroli 1 obiektu. W obrocie na terenie powiatu sokólskiego nie stwierdzono ww. wyrobu.
- w związku z pismem PPWIS w Białymstoku dotyczącym podjęcia działań interwencyjnych (wymiar ogólnopolski) w związku z serią zatruć środkami ochrony

roślin zawierającymi w swym składzie substancję czynną fosforek glinu, który stanowi również zatwierdzoną substancję czynną dla produktów biobójczych dokonano kontroli 2 obiektów. W obrocie nie stwierdzono produktów biobójczych zawierających w swoim składzie fosforek glinu.

b) w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych:

- w ramach Wspólnotowego Systemu Szybkiej Informacji (RAPEX) za pośrednictwem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku otrzymano 1 powiadomienie, które dotyczyło wycofania produktu kosmetycznego NUXE – VERY ROSE EAU MICELLAIRE 3-EN-1 z uwagi na skażenie mikrobiologiczne (bakterią Burkholderia Cepacia). W związku z powyższym skontrolowano 4 obiekty, w obrocie nie stwierdzono zakwestionowanych partii ww. wyrobu.

c) w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy:

wpłynęły 2 wnioski o interwencję, które dotyczyły:

- niewłaściwych warunków sanitarnych w pomieszczeniach zakładu pracy – kontrola niezasadna, nie wykazała nieprawidłowości;
- nieprawidłowego składowania produktów nawozowych na terenie terminali przeładunkowych - wniosek przekazano organowi właściwemu do załatwienia sprawy.

Ponadto w związku z pismem PPWIS w Białymstoku dotyczącym podjęcia działań interwencyjnych (wymiar ogólnopolski) ze względu na brak zapewnienia właściwych warunków pracy tj. niskich temperatur na stanowiskach sprzedaży w sieci sklepów dokonano kontroli 2 obiektów, które nie wykazały nieprawidłowości.

3. W zakresie nadzoru higieny środowiskowej

W ramach nadzoru higieny środowiskowej w 2024 r. do PSSE w Sokółce, wpłynęło 7 wniosków o interwencję, które dotyczyły:

- niskich temperatur w pomieszczeniach mieszkalnych osób przebywających w Domu Gościńnym w Dzieciolówce,
- nieudostępnianie ubikacji ogólnodostępnych dla klientów w: Centrach Handlowych: ul. Łąkowa, ul. Jana Pawła II 1 i NETTO ul. Lewoniewskich w Sokółce ,
- zły stan sanitarny w zakładzie fryzjerskim,
- zły stan sanitarny w salonie kosmetycznym,
- niewłaściwej jakości wody w wodociągu Kuźnica,
- bezprawnego zakopania psów na własnej posesji w miejscowości Górka, 16-120 Krynki,
- w sprawie podejrzenia ptasiej grypy oraz nie wywożenia szamba i wylewania ścieków na podwórko w gospodarstwie rolnym w Nierośnie, 16-200 Dąbrowa Białostocka,

W związku z ww. interwencjami dotyczącymi higieny środowiskowej skontrolowano 7 zaskarżonych obiektów, 2 wnioski przekazano organowi właściwemu do załatwienia sprawy. Wydano 2 decyzje administracyjne w tym 1 umarzająca postępowanie, 2 wystąpienia. W dwóch przypadkach interwencja okazała się niezasadna.

XIII. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W świetle zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.):

- art. 4 pkt 27 - środek zastępczy - produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, których

wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych;

- art. 4 pkt 11 a) - nowa substancja psychoaktywna - każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzająca zagrożenie dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji.

Wykaz substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych ujęty jest w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1139).

W 2024 r. nie stwierdzono funkcjonowania obiektów wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu sokólskiego.

Zgodnie z art. 30a ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.) podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane do zgłaszania państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu – przypadków stwierdzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

W 2024r. PPIS w Sokółce nie otrzymywał zgłoszeń o przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. W ramach prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych w II półroczu 2024 r. wystosowano pismo do podmiotów wykonujących działalność leczniczą, przypominające o ciążyącym na nich obowiązku zgłaszania PPIS w Sokółce przypadków zatrucia środkami zastępczymi lub nową substancją psychoaktywną, podejrzenia wystąpienia takiego zatrucia lub zgonu. Działanie skierowane było do 16 odbiorców (dyrektorów SP ZOZ i właścicieli placówek NZOZ). Ponadto odrębnym pismem ww. obiektom, przekazano informację na temat corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za rok 2024 r.

XIV. WNIOSKI

1. W zakresie epidemiologii chorób zakaźnych, oceny podmiotów leczniczych oraz wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych:

- choroby zakaźne

W powiecie sokólskim w 2024 r. odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na choroby zakaźne- zarejestrowano ogółem 1367 zachorowań- o 530 przypadków więcej niż w 2023 r. (837 zachorowań); przeprowadzono 1367 dochodzeń epidemiologicznych.

W porównaniu do roku 2023 odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną, lambliozę, grypę (stwierdzaną szybkim testem antygenowym) oraz wzrost zachorowań spowodowanych wirusem RSV.

Znaczący spadek zachorowań dotyczył COVID- 19 oraz bakteryjnych zakażeń jelitowych.

- podmioty lecznicze

W 2024 r. zgodnie z harmonogramem kontroli skontrolowano 77 obiektów. W dwóch podmiotach: w 1 NZOZ i 1 SPZOZ stwierdzono nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno- technicznego i higienicznego. Wydano decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości; w NZOZ- decyzję wykonano, w SPZOZ - przedłużono do 2025r.

- wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych

Wykonalność szczepień ochronnych w powiecie sokólskim w 2024 r. w porównaniu z rokiem 2023 kształtowała się na nieco niższym poziomie: spadek wyszczepialności od 2% - u dzieci w 6 roku życia- (błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis) do 8% - u dzieci w 2 roku życia (odra, świnka i różyczka).

Natomiast wzrost zaszczepionych dzieci dotyczył szczepień przeciwko gruźlicy w 1 roku życia- o 2%, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis i *Haemophilus influenzae typu b* w 3 roku życia- o 3% oraz błonicy i tężcowi w 19 roku życia- o 9%.

Dzieci, które ukończyły drugi rok życia posiadały wszystkie wymagane szczepienia w 87%, wykonania tylko niektórych szczepień brakowało u 12% dzieci, a brak jakichkolwiek szczepień dotyczyło 1% dzieci. Główną przyczyną nieszczepienia dzieci była coraz większa liczba rodziców nie zgłaszających się na szczepienia bez podania jakiegokolwiek przyczyny (wpływ ruchów antyszczepionkowych). Ponadto na poziom zaszczepienia miały wpływ lekarskie odroczenia czasowe lub trwałe przeciwwskazania do szczepień na podstawie wskazań lekarzy specjalistów.

W 2024 r. PPIS wystosował do rodziców nie szczepiących swoich dzieci 74 upomnienia z informacją o egzekucyjnym postępowaniu administracyjnym w celu przymuszenia do wykonania obowiązku, po których to przypomnieniach zaszczepiono kilkoro dzieci.

2. Ocena zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi oraz stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Nadzór nad jakością wody do spożycia w sieciach wodociągowych na terenie powiatu sokólskiego był prowadzony zgodnie z harmonogramem poboru prób wody na rok 2024 - w ramach nadzoru sanitarnego oraz w ramach obowiązkowej kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe.

W roku 2024 tylko w jednym wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę (Makowlany) wystąpiła podwyższona wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. W 6 wodociągach stwierdzono podwyższoną mętność, żelazo lub mangan, które to parametry nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, ale mogły powodować przykre odczucia estetyczne i smakowe, oraz być przyczyną ograniczonego wykorzystania wody do innych celów domowych, w tym prania odzieży i zmywania powierzchni.

W wodociągu Krzysztoforowo zarówno w roku 2023 i 2024 r. kwestionowano mętność, co spowodowane było zakłóceniami w procesie uzdatniania wody.

Do wodociągów, w których w ostatnich dwóch latach nie wystąpiły przekroczenie badanych parametrów należą: Sokółka, Stara Rozedranka, Krynki, Szudziałowo, Janów, Białousy, Korycin, Długi Ług, Sidra, Nowy Dwór, Rogacze, Suchowola, Kopciówka.

W 2024r. procent ludności korzystającej z wody o kwestionowanej jakości był niższy (12,32%) niż w roku 2023 (23,11%). Przekroczenia wystąpiły w 7 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę (w 2023r. - w 11).

Monitorowana jakość ciepłej wody użytkowej zbadanej w 8 obiektach użyteczności publicznej, w tym w 2 szpitalach pod względem obecności bakterii Legionella.- tylko w 1 przypadku (ośrodka socjoterapii) była kwestionowana.

Bieżący stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej w 2024 r. w zdecydowanej większości utrzymał się na tym samym, dobrym poziomie jak w roku 2023. W 2024r. na 172 skontrolowane obiekty, w dwóch stwierdzono usterki natury sanitarno-higienicznej w związku z którymi wydano decyzje administracyjne. Usterki zostały usunięte.

3. Bezpieczeństwo zdrowotne żywności i żywienia

W 2024 stan sanitarny zakładów żywności i żywienia na terenie powiatu sokólskiego należy uznać za zadowalający. Większość zakładów branży spożywczej tj. 507 - zakwalifikowano wg. wyników przeprowadzonych kontroli - do kategorii niskiego ryzyka, co stanowi aż 58 % wszystkich zarejestrowanych zakładów.

Wszystkie skontrolowane zakłady posiadały wdrożone systemy dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych GHP/GMP oraz zwiększyła się liczba zakładów posiadających wdrożony system HACCP. W 2024 r. wdrożony system HACCP miały 43 zakłady, w porównaniu z 2023r. - 20 zakładów.

Wśród zarejestrowanych zakładów produkcji żywności dominują podmioty prowadzące produkcję pierwotną, dostawy bezpośrednie. Największa liczba producentów żywności produkcji pierwotnej zajmuje się uprawą zbóż, ziemniaków i owoców miękkich.

Nie zgodności z prawem żywnościowym stwierdzono w 75 zakładach co stanowi 29,5% ogółu skontrolowanych. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano 27 administracyjnych decyzji nakazowych. W pozostałych zakładach z niezgodnościami wydano decyzje umorzeniowe w związku z usunięciem nieprawidłowości i przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej - nie zachodziła konieczność wydawania administracyjnych decyzji nakazowych. Podobnie jak w 2023r. również w 2024r. nie zachodziła konieczność unieruchomienia lub przerwania działalności zakładu w 2024r. z powodu drastycznych naruszeń prawa żywnościowego.

W związku z niewłaściwym stanem sanitarnym, w 2024r. nałożono mniejszą liczbę mandatów karnych - 11 na kwotę 1700 zł (w 2023 r. 14 na kwotę 2400 zł.

Zmniejszył się również odsetek próbek żywności kwestionowanych z łącznej liczby próbek pobranych do badań 6 próbek zakwestionowano, co stanowi 3,3% ogółu zbadanych próbek a w porównaniu z rokiem 2023 próbki zakwestionowane stanowiły 6,7% ogółu pobranych.

4. Działalność oświatowo - zdrowotna

W 2024 roku działania oświaty zdrowotnej były kontynuowane zgodnie z krajowymi i regionalnymi programami zdrowotnymi, w tym m.in. z programami zapobiegania używaniu tytoniu, zakażeniom HIV oraz promocji szczepień i profilaktyki chorób zakaźnych. Programy edukacyjne były skierowane do szerokiego kręgu odbiorców, w tym szkół, przedszkoli, placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, podmiotów leczniczych oraz całej społeczności powiatu sokólskiego. W 2024r. łącznie w ramach wszystkich programów edukacją objęto 28 070 osób (w 2023r.- 23 486 osób). W działania edukacyjne zaangażowało się 80 placówek

oświatowo- wychowawczych; w realizacji 9 programów profilaktycznych uczestniczyło 3145 uczniów.

Kluczową rolę w szerzeniu wiedzy zdrowotnej odegrały lokalne media społecznościowe, które umożliwiły dotarcie do szerokiego grona odbiorców działań edukacyjnych. Ponadto, pracownicy PSSE brali aktywny udział w wydarzeniach edukacyjno- społecznościowych m.in. podczas Dożynek Powiatowo-Gminnych oraz Dni Sokółki.

5. Ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy

W 2024 r. w powiecie sokólskim pod nadzorem sanitarnym w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy znajdowało się 256 obiektów zatrudniających łącznie 5724 pracowników. Ogółem skontrolowano 88 zakładów pracy - podczas 90 kontroli.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami decyzje administracyjne wydano w przypadku 15 skontrolowanych zakładów. Najwięcej uchybień dotyczyło obowiązku monitorowania przez pracodawców zagrożeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, pył, wibracje) oraz stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń przebywania pracowników.

W warunkach przekroczonych norm czynników szkodliwych dla zdrowia zatrudnionych było łącznie 82 osoby w 5 zakładach pracy. Powyżej normy hałasu pracowało – 58 osób, zapylenia – 14 osób, a w przypadku wibracji – 10 osób.

W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi zatrudnionych było 334 pracowników

Wśród stwierdzanych chorób zawodowych w 2024 r. najczęściej stanowiły zachorowania na boreliozę, którą stwierdzono w 3 przypadkach. W porównaniu do roku 2023 r. pojawiły się 2 przypadki zachorowania na zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych. W poprzednim roku nie stwierdzono choroby zawodowej wywołanej przez wirus SARS-CoV-2.

6. Ocena placówek nauczania i wychowania

W 2024 roku nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach (jak w 2023r.), w związku z którymi wydano decyzje administracyjne, wyznaczając termin ich usunięcia na sierpień 2025 r.

Dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii utrzymuje się na poziomie porównywalnym z rokiem ubiegłym. Wszystkie placówki nabywały certyfikowane meble do sal lekcyjnych oraz atestowane urządzenia na place zabaw.

W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła liczba dzieci i młodzieży objętych dożywianiem w szkołach. W szkołach podstawowych w 2024 r. 67% (w 2023r.60%) dzieci korzystało z obiadów, a w szkołach ponadpodstawowych – 31% (w 2023r. 29%)

Reasumując, stan sanitarny powiatu sokólskiego w 2024r. nie wykazał znaczących zmian od ogólnych wyników nadzoru sanitarnego na podstawie badań i kontroli od stanu sanitarnego w latach 2022-2023r.